TÜNDÉRKERT Óvoda

4146 Újíráz, Fő u. 26.

Pedagógiai Program

Intézmény OM - azonosítója: **201967**	**Készítette és véleményezésre előterjesztette:** **Szilágyiné Egeresi Diána** **igazgató**
Legitimációs eljárás - Az érvényességet igazoló aláírások:	
A fenntartó nevében jóváhagyta : ..... **Furák Károly** **Polgármester** **Ph.**	**Szülői munkaközösség nevében véleményezte:** ..... **SZMK elnök**
A pedagógiai program végrehajtása a fenntartóra nézve többlet kötelezettséget nem jelent.	
...../2023. ( ) óvodavezetői határozatszámon jóváhagyta: ..... **igazgató** **Ph.**	
Hatályos: 2023. szeptember 01.	
A dokumentum jellege: Nyilvános **Megtalálható: intézményvezetői irodában**	
Verziószám: 1/1 eredeti példány	**Iktatószám: 54../2023.**

2023.

Tartalomjegyzék

1. Adatlap 4
2. Intézmény alaptevékenysége 4
3. Köszöntő 4
4. Bevezető 5
5. Gyermekkép, óvodakép 6
6. Óvodai nevelésünk 7
   - 6.1. Céljai és alapelvei 7
   - 6.2. SNI gyerekek óvodai nevelése 7
7. Óvodai nevelésünk feladatai 8
   - 7.1. Egészséges életmód iránti igény kialakítása 8
   - 7.2. Az érzelmi, az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés 9
   - 7.3.Anyanyelvi nevelés, értelmi fejlesztés 10
8. Óvodai nevelésünk keretei és tartalmai 12
   - 8.1. Egészséges életmódra nevelés 12
   - 8.2. Gondozás-szokások alakítása 14
   - 8.3. Játék 18
   - 8.4. Anyanyelvi nevelés 20
   - 8.5. Munka jellegű tevékenység 22
   - 8.6. Értékorientált közösségi nevelés 24
   - 8.7. A tevékenységben megvalósuló tanulás 26
   - 8.8 Napirend 28
   - 8.9 Hetirend 28
9. Óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai 29
   - 9.1. Külső világ tevékeny megismerése 29
   - 9.2. Matematikai tartalmú tapasztalatszerzés 32
   - 9.3. Testnevelés 34
   - 9.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka 37
   - 9.5. Mese-vers 40
   - 9.6. Ének-zene, énekes játék 43
   - 9.7. Ünnepek, hagyományok 44
10. Esélyegyenlőség biztosítása 45
11. A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére 47
12. Pedagógiai adatrögzítés 48
13. A gyermekek képességeinek, készségeinek mérése, fejlődésük nyomon követése 50
14. Óvodánk kapcsolatai 51
15. Személyi és tárgyi feltételek 53
16. Gyermekvédelem 54
17. Törvényi háttér 57

Pedagógiai Programja

„A gyermek olyan, mint egy pillangó a szélben.

Néhány magasabbra tud repülni, mint mások, de mindegyik a legjobb tudása szerint repül.

Miért is hasonlítanád össze őket?

Mindegyik más.

Mindegyik különleges.

Mindegyik gyönyörű."

1. ADATLAP

Óvoda neve:	Tündérkert Óvoda
Óvoda címe:	4146 Újiráz Fő utca 26
Telefonszáma:	06 (54) 440-561
E-mail:	4146ujiraz@gmail.com
Óvoda fenntartója:	Újiráz Községi Önkormányzat Képviselő testülete
Fenntartó Címe:	4146 Újiráz Szabadság tér 1
Alapítás éve:	2013
Az intézmény maximális létszáma:	1 vegyes életkorú óvodai csoport / 20 fő /
Az intézmény OM azonosítója:	201967

2. AZ INTÉZMÉNY ALAPTEVÉKENYSÉGE

- Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai.
- Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai.
- Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai.

3. KÖSZÖNTŐ

Köszöntöm mindazokat, akik e programot kezükbe veszik és megismerkednek vele. Köszönjük a szülőknek, hogy úgy gondolják, hogy szeretett gyermekük nevelését az e program szerint dolgozó óvodapedagógusokra bízzák.

A Tündérkert Óvoda dolgozói szeretettel várják az óvodáskorosztályt egy olyan intézménybe, ahol gyermekszerető, jól képzett óvodapedagógusok és dajkák igyekeznek együtt egy második otthont adni a gyermekeknek, valamint igyekszünk színvonalas nevelésben részesíteni őket.

4. BEVEZETŐ

Hajdú-Bihar megyét, ahol a Sebes-Körös elhagyja itt található egy kicsiny falu Újiráz, a Bihar legfiatalabb települése. Ezt a nevet akkor kapta a település, amikor 1911-ben elkezdték újjáéleszteni az egykoron Iráz névre hallgató falut, melyet 1598-ban a tatárok serege elpusztított. Településünk a folyó jobb partjára lett újra telepítve, ekkor a Nagyváradi Káptalannak köszönhetően 100 magyar katolikus család lett ide telepítve és 1912. november 1-én már a templomunk is készen állt a felszentelésre.

Minden év, október második vasárnapján, rendezvénysorozattal ünnepeljük községünk születésnapját, hálával és tisztelettel emlékezünk szülőfalunk alapítóira. A templom előtti kertben – mely falunk ékessége – a tiszteletükre emelt emlékműnél, a gyermekekkel közösen, mi is elhelyezzük virágjainkat, és köszönetet mondunk mindazoknak, akik kemény, fáradságos munkával teremtettek nekünk otthont, jövőt és békességet.

Óvodánk a falu szélén helyezkedik el, csendes és szép környezetben. Az épület régebben az általános iskola alsó tagozatosainak volt 2 tanterme is, ezáltal ennek az 1 csoportos óvodának 2 csoportszobája van. Elegendő hellyel rendelkeznénk ahhoz, hogy akár 2 óvodai csoportot is működtessünk, de az óvodás korú gyerekek száma a 20 főt is nagyon ritkán haladja meg. Egyre kevesebb lakosa van falunknak, így ezzel arányosan az óvodai létszám is hanyatlóban van. Az alacsony gyermeklétszám miatt az intézmény fenntartója nem tudja biztosítani az óvodánknak a törvényben előírt óvodapedagógus létszámot, így az intézményben egy pedagógus látja el a nevelői feladatokat, valamint munkáját segíti egy dajka és egy technikai dolgozó.

Intézményünk az elmúlt 10 évben komplett újjáépítésen ment keresztül: 2010-ben a belső rész került teljes felújításra, 2015-ben kívülről lett rekonstruálva az épület, majd ezt követően 2020-ban az épület új tetőszerkezetet kapott és új udvari játékok kerültek beüzemelésre. A 2020/2021-es tanévtől egy gyönyörű és új óvoda várja a gyerekeket. Óvodánk – anyagi lehetőségeinkhez mérten - el van látva a gyermeke fejlődéséhez szükséges játékokkal és fejlesztő eszközökkel.

Pedagógiai programunk az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján készült, gyermek- és családközpontú óvoda vagyunk, fontosnak tartjuk a családi értékeket és a szülőkkel való közös nevelést.

Intézményünkben a közösen tevékenykedő dolgozók próbálják a legjobb tudásuk szerint nevelni a gyerekeket.

5. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Gyermekkép

Az egyik legcsodálatosabb dolog a világban, hogy minden ember más és más, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető, egy egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. Ez már a születésnél is így van, nincs két egyforma gyermek. Már születéskor különböző sajátosságokkal rendelkeznek, amelyek befolyásolják későbbi fejlődésüket. A genetikai adottságok, a veleszületett hajlamok azonban csak előfeltételei a különböző képességek kifejlődésének. A személyiség lényeges elemei az átélt élmények folyamatában alakulnak ki, s ebben igen nagy szerepe van a környezeti hatásoknak és a nevelésnek.

Véleményünk szerint a gyermekeket minden életszakaszban orientálnunk kell valamire, vezetni kell valahová. A felnövekvő nemzedéket fel kell készíteni a változó fejlődő társadalomra, arra, hogy őrizzék az emberi értékrendet, védjék a természetet, óvják egészségüket, tudjanak alkalmazkodni a rohanó világhoz, legyen önbizalmuk, belső tartásuk.

Rendelkezzenek a szükséges képességekkel, tudással, ismeretüket képesek legyenek alkalmazni, s céljaik elérésének szolgálatába állítani. A gyermekeket növelni, gyarapítani kell, a bennük rejlő értékek kibontakoztatása kiteljesítése által. E szép és összetett feladat hárul a szülőkre és a nevelő intézményekre, óvodára, iskolákra.

Az óvodába lépés kulcsfontosságú a gyermek életében. Az óvodába lépéssel kezdődik a gyermek társas élete, családján kívül másokkal is kapcsolatba kerül. Növekszik benne az öröm a szeretetérzés mindenki iránt, aki szereti és elfogadja őt. Képzelőereje a csúcspontját éri el. Gyakran álmodozik és ebben éli ki vágyait, kívánságait, törekvéseit.

Minden érdekli, folyton kérdez, birtokba akarja venni a világot, törekszik az önállóság felé. Felébred érdeklődése a kortársak iránt, barátot választ, de nem mond le a felnőttel való közös tevékenységről. Tevékenységét, reakcióit elsősorban érzelmei irányítják. A mi feladatunk, hogy ráálljunk a gyermekek érzelmi hullámhosszára, elfogadjuk vágyait, tiszteljük fantáziáját, segítsük a nyitott személyiség kibontakozását. A kölcsönös bizalom, a szeretet, a gyermekek iránt érzett felelősség révén, nyílt és derűs légkörben ésszerű szabályok között a gyermekek felelőssége is kialakul. A társas együttműködés közben megtanulják az egymás felé fordulást, egymás segítését, a szeretet megnyilvánulási formáit.

Óvodakép

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől addig az időpontig tart, ameddig a gyermek a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi. A köznevelés kiemelt feladata az iskolát megelőző kisgyermekkori fejlesztés, továbbá a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek eredményes fejlődésének elősegítése.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja a gyermekek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvoda miközben teljesíti óvó-védő,

szociális, nevelő, személyiségfejlesztő funkcióit, felkészíti a gyermekeket a következő életszakaszba, az iskoláskorba való átlépésre.

6. ÓVODAI NEVELÉSÜNK

6.1. Céljai és alapelvei

A családból kikerülő gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlesztése, személyiségük kibontakozásának elősegítése, a hátrányok csökkentése, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását az esélyegyenlőség megteremtése által.

- A gyermek személyiségét, elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.
- A gyermeket szerető gondoskodás és különleges védelem illeti meg.
- A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.
- A nevelésnek a gyermeki személyiség kibontakoztatására kell irányulnia oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.
- Nevelőmunkánkat partnerközpontúság jellemzi, ezért fontosnak tartjuk a család és az intézmény együttműködését.

Óvodai nevelésünk alapelveinek megvalósítása érdekében gondoskodunk:

- A gyermeki szükségletek kielégítéséről.
- Az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről.
- A testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról.
- A gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékról.
- Az egyéni eltéréseket toleráló, arra épülő képességfejlesztésről, amely segít és alapjául szolgál a gyermek teljes személyiségfejlesztésében.
- A tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak, emberi értékek közvetítéséről.
- A gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

6.2. SNI gyermekek óvodai nevelése

Az esélyegyenlőség magában foglalja a másság elfogadását, azaz egy olyan másik személynek egyenlő társként történő elfogadását, aki a mindennapi életben, átlagos jellemzőkkel mérve, eltérő személyiség, és akit eltérése miatt a közösségből való kirekesztés veszélye fenyeget. Az elfogadás mércéjét az mutatja, hogy valaki mennyire hajlandó – a saját értékelése alapján – például egy sérültet, fogyatékost, szociálisan hátrányos helyzetű, kultúrában elmaradott személyt társadalmilag egyenértékű emberként elismerni, megérteni és befogadni.

Az SNI gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk:

- A sajátos nevelési igény szerinti tárgyi feltételek, segédeszközök meglétét és szakember (utazó gyógypedagógus) alkalmazását.
- Nagyobb mértékű differenciálást, fejlesztő, korrekciós célú pedagógiai eljárások alkalmazását, egyéni fejlesztési tervet.
- A gyermekek érzelmi-értelmi életének fejlesztését az együttnevelés lehetőségeinek felhasználásával, megfelelő mentális komfortérzetét.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének célja:

A sajátos nevelési igényű gyermek alkalmazkodó készségének, a közösségbe való beilleszkedésének segítése. Az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés kialakítása fejlesztése.

Feladatunk:

- a gyermekkel szemben támasztott elvárások igazodjanak a gyermek fejlettségéhez;
- a fejlesztés a számukra megfelelő területen, igényüknek megfelelően valósuljon meg;
- a fejlesztés ne terhelje túl a gyermeket, kapjon meg minden segítséget hátrányainak leküzdéséhez;
- a fejlesztés céljait minden esetben az orvosi- gyógypedagógiai-pszichológiai vizsgálat diagnózisára kell építeni;
- a gyermekek integrált nevelésében részt vesz a fogyatékosság típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus.

7. ÓVODAI NEVELÉSÜNK FELADATAI

- a gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése
- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, és értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

7.1.Az egészséges életmód iránti igény kialakítása

Az egészséges életmódra nevelés célja: az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése, a gyermek gondozása, egészségének védelme, edzése, óvása megőrzése.

Feladatunk:

- a gyermek gondozása, testi-szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a testápolás, az étkezés, öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;

- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, környezettudatos magatartás megalapozása;
- Segíteni a családokat a helyes életritmus és a megfelelő táplálkozási szokások megismerésében.

7.2.Az érzelmi, az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek, jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A kisgyermek személyiségén belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, szeretetteli légkör vegye körül, és már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érjék. Az óvoda alkalmazottai és a gyermekek közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.

A gyermek magatartásának alakulása szempontjából az óvodapedagógusnak és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja, viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

Az óvodai életben a gyermek a szocializáció újabb minőségét éli át. Tágul a vele kapcsolatban állók köre, emberi kapcsolatai gazdagodnak. A kortársak és az óvoda dolgozói jelzéseikkel, értékeléseikkel alakítják az önmagáról kialakított képét. Megtanulja megismerni önmagát, az együttélés szabályait, a társas életben elvárt viselkedésmódokat.

A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása. Ezért olyan óvodai élet szervezésére törekszünk, amely segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak, és akaratának szokás- és normarendszerének megalapozását.

A nevelés célja: a társas együttélés és az életkorban elvárható alapvető erkölcsi normák szokás szintű megalapozása. A gyermekek erkölcsi és szociális érzékenységének fejlesztése, én tudatának alakítása. Az értelmes fegyelem kialakítása, az összetartozás érzésének mélyítése, annak megértetése, hogy az emberek különböznek egymástól. A nemzeti identitástudat, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és a családhoz való kötődésmegalapozása, erősítése.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi vagy szociálisan hátrányos helyzetű, gyermekek nevelése speciális ismereteket, differenciált fejlesztést, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus vagy más gyógypedagógus, konduktor) közreműködésével.

Feladataink:

Megteremteni a nyugodt, biztonságérzetet adó derűs légkört, amit áthat a kölcsönös bizalom.

Gondoskodni a csoportszoba otthonos, barátságos berendezéséről oly módon, hogy az a gyermekek életkorának testi-lelki szükségleteinek megfeleljen.

Minél jobban megismerni az anya-gyermek, gyermek-család kapcsolatát.

Minél több változatos tapasztalati lehetőséget teremteni, melyben alapozódhatnak a társas együttélés szabályai, az alapvető erkölcsi normák, az állandó értékrend.

Tudatos értékközvetítés, mely a gyermek-felnőtt szeretetkapcsolatára épül.

Saját értékrend kialakítására ösztönzés, a szabályok és a normák türelmes és következetes betartatásával.

Az óvodapedagógus teljes személyiségével példát mutat arra, hogy különbözőek vagyunk, de ez a különbözőség mindannyiunk számára értéket jelent.

Közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása közben erkölcsi tulajdonságaiknak /segítőkészség, figyelmesség, együttérzés, önzetlenség/megalapozása.

A gyermekek én - képének, én tudatának, önismeretének, önértékelésének, feladattudatának alakítása.

Felkelteni a gyermekek belső igényét a társas-kapcsolat felvételére.

Változatos lehetőségek felkínálása a gyerekek számára az együttműködésre, segítségnyújtásra.

A közösség alakulására kedvezően ható magatartás, cselekvés elismerése.

Korosztályi, képességbeli különbözőségek pozitívumainak kihasználása.

Szoktatni a gyermekeket " a másság " elfogadására.

Őszinte, természetes magatartással pozitív mintát adni, viselkedésünkkel jelezni elvárásainkat a gyermek felé.

Gondossággal végezni a beszoktatást, megteremteni a szülőktől való elszakadás lehetőségét, szoros érzelmi kapcsolatot teremteni a gyermekkel.

A gyermek nyitottságára építve hozzásegíteni őt ahhoz, hogy megismerje szűkebb, tágabb környezetét, amely hazaszeretet a szülőföldhöz, a családhoz való kötődés alapja.

Észre vetetni velük a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó szépet és jót, mindazok megbecsülését, a rácsodálkozás örömét.

7.3.Anyanyelvi nevelés, értelmi fejlesztés

Óvodai életünk minden tevékenységformájában jelen van az anyanyelvi és értelmi fejlesztés, folyamata szoros egységet alkot, egymást kiegészítve, egymásra épülve jelenik meg pedagógiai munkánkban. A beszéd az önkifejezés fontos eszköze, a személyiség legfontosabb megnyilatkozása, hozzátartozik az egyén fejlődéséhez. A beszéd képességének feltételeit örököli az ember, de a kifejező, árnyalt beszédet tanítani kell. Ezért óvodai nevelésünk fontos része: a beszéd, az anyanyelv és a kommunikáció fejlesztése. A kommunikáció egyszerre cél és eszköz a társas kapcsolatokban.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenység forma keretében megvalósítandó feladat. Lehetőséget ad a gyermeknek a sokoldalú, aktív ismeretszerzésre, a szókincsbővítésre, az írás, olvasás hangtani megalapozására, a kommunikációs készség fejlődésére. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása-beszéltető környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel, a természetes beszéd és kommunikációs kedv, közlésvágy, beszédfantázia fokozásával -- az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

A nevelés célja:

Képessé tenni a gyermekeket a feléjük áramló verbális és metakommunikációs információk befogadására, megértésére. Képessé tenni őket arra, hogy saját érzelmeiket, gondolataikat, szóban pontosan ki tudják fejezni. Megtudják fogalmazni élményeiket, tapasztalataikat, kialakuljon tanulási vágyuk, képességük, kreatív személyiségük. Az életkoruknak megfelelő beszédészleléssel, beszédmegértéssel, kifejezőkészséggel rendelkezzenek.

Feladataink:

A gyerekek szókincsének bővítése új szavakkal, fogalmakkal, a sajátos nyelvi formák megismertetése, a helyes artikuláció, a választékos beszédstílus megalapozása.

Beszélgetésre alkalmas nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes, derűs légkör megteremtése, amelyben a gyermekek bátran, szívesen nyilatkoznak meg, mesélnek élményeikről.

A közlési vágy felkeltése, ötletek, vélemények közös szóbeli megfogalmazása, szófordulatok, utánzásra késztető udvarias viselkedés szóbeli kifejezéseinek gyakorlása, használata.

Példaadás a megfelelő hangképzésre, beszédtempóra, hangsúlyra, hanglejtésre, tiszta beszédre, memória, ritmus és szóértés fejlesztése.

Mindig érthető, egyszerű, világos, az adott szituációnak megfelelő beszéd alkalmazása, spontán párbeszédes helyzetek teremtése, támogatása.

Igényes megfogalmazással törekszünk a gyerekek kérdéseire hiteles választ adni, mondanivalójukat meghallgatni.

Az óvodába lépéskor tájékozódás a gyermek nyelvi fejlettségéről, a család nyelvi kultúrájának megismerése, a szülők figyelmének felhívása a beszélgetés fontosságára, kapcsolaterősítő hatására.

A gyermekek anyanyelvi fejlettségi szintjének folyamatos figyelemmel kisérése.

Lehetőséget adunk minden gyermeknek a helyzetnek megfelelő folyamatos beszéd, szituációs tevékenységek gyakorlására, ösztönözzük a gyermekeket arra, hogy másokat is meg tudjanak hallgatni, beszédkedvük, beszédértésük, nyelvi kifejezőkészségük képességeiknek megfelelően fejlődjön.

A gyermekek megismertetése a kommunikáció verbális és nonverbális eszközeivel.

Ismert anyanyelvi fejlesztőjátékok gyakorlása (hallás, ritmus, mondat és szövegalkotást fejlesztő gyakorlatokkal, mondatismétléssel), bábbal, mesével, dramatikus játékokkal, drámajátékkal, a beszéd- és kommunikációs kedv fokozása.

Beszédszerveket ügyesítő gyakorlatok, beszédtechnika-légzéstechnikafejlesztése, a helyes kiejtés gyakorlása.

Mozgás-cselekvés-megismerés, a nyelvi megfogalmazás és rögzítés nyelvi elemeinek fejlesztése komplex módon.

Az összefüggéseket megragadó megfigyeléssel a tapasztalatok verbális megfogalmazására ösztönzés (tulajdonságok kiemelése, összehasonlítása).

A beszédhibák felismerése, megfelelő módszerekkel történő javítása, logopédus segítségével.

SNI gyermekek speciális segédeszköz használatának támogatása igény szerint.

Az értelmi fejlesztés-nevelés megvalósítása

Az óvoda a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve biztosítja a kisgyermeknek a változatos tevékenységeket, melyen keresztül tapasztalatokat szerezhet a természeti, társadalmi környezetről. Mindez elősegíti kognitív képességeinek /érzékelés, észlelés megfigyelés, emlékezet, képzelet, figyelem, gondolkodás/fejlesztését. A környező világról szerzett tapasztalat rendszerezése eljuttatja a gyermeket egy magasabb fejlettségi fokra.

Az értelmi nevelés célja:

- a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése,
- az értelmi képességek- érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, gondolkodás és kreativitás-fejlesztése.

Az értelmi fejlesztés folyamatában kiemelt hangsúlyt kap a differenciálás, az egyéni képességek szerinti fejlesztés. Az óvodai életben előre haladva egyre nagyobb szerepet kap az önálló gondolkodásra nevelés, a döntési képesség, a percepciófejlesztése, a fokozott figyelemkoncentrációt igénylő tevékenységek bővülése.

Feladataink:

- A természeti és társadalmi környezetről tapasztalatok szerzése, bővítése különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.
- A gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak ismereteinek rendszerezése, tudás vágyának felkeltése és kielégítése.
- Észleléses struktúrák fejlesztése.
- A problémamegoldó és logikus gondolkodás elősegítése.
- Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő, ösztönző környezet biztosítása.

8. ÓVODAI NEVELÉSÜNK KERETEI ÉS TARTALMA

8.1.Egészséges életmódra nevelés

Óvodánkban a helyes életritmus, a táplálkozás, a testápolás, az öltözködés, a mozgás, a pihenés és az alvás megszervezésével, az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel és az ezen alapuló szokások elsajátításával, gyakorlásával biztosítjuk, a gyermek egyéni sajátosságainak megfelelő egészséges életmódot.

A helyes életritmus

A gyermek életkorának megfelelő helyes életritmus kialakítása az egészséges testi és szellemi fejlődés központi kérdése. A napi életritmust a rendszeresen megszokott időben végzett tevékenységeket, az élettani szükségletek figyelembevételével tervezzük óvodáinkban.

A helyes életritmust fokozatosan, az életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelően a családdal együttműködve alakítjuk ki. Nagyon nagy hangsúlyt fektetünk a beszoktatásra, a napirend és hetirend kialakítására, betartására.

A jól szervezett napirendünk hozzájárul a gyermek egészséges fejlődéséhez szükséges biológiai és pszichológiai feltételek megteremtéséhez. Napirendünkben a legtöbb időt a játék kapja. Egész nap érvényesül a folyamatosság, a tudatos, tervszerű munka. Az indokolatlan várakozási időt igyekszünk kiküszöbölni.

Napirendünk rugalmassága lehetővé teszi az előre nem tervezett, de a gyermek személyiség fejlődését szolgáló események beillesztését. Figyelembe vesszük a gyermek önállóságát, ügyességének fejlődését. A napirend főbb kereteit megtartjuk a gyermek biztonságérzete, tájékozódása és a helyes szokások kialakulása érdekében.

A táplálkozás

A növekedés és a fejlődés egyik legfontosabb feltétele a táplálkozás. A gyermek a táplálkozással nem csak a különböző tevékenységek során elfogyasztott táplálékot pótolja, hanem a növekedéséhez és a fejlődéséhez szükséges energiát is biztosítja. Az óvodában napi háromszori étkezést biztosítunk a gyerekeknek, amely során figyelembe vesszük, hogy a napi tápanyagszükségletüket a kellő mennyiségben és elosztásban kapják meg. A főzőkonyhák az ÓÉTI által közzétett és megkívánt nyersanyag-ajánlás szerint, reform ételeket főznek. A szülők a kifüggesztett étlapról maguk is tájékozódhatnak az óvodában felszolgált ételekről. Az étkezésre megfelelően mindig azonos időpontban kerül sor. Az étkezési előkészületekben a gyerekek fejlettségüktől függően aktívan részt vesznek. Kialakítjuk bennük az esztétikus tálalás, a kulturált étkezés szokásait. Az ételek biztosításánál figyelembe vesszük a gyermek egyéni igényeit és törekszünk az új ízeket is megismertetni velük. A gyermekek egészségének védelme, és az egészségesebb táplálkozáshoz való szoktatás érdekében nem hozható be az óvodába otthonról cukorka, csokoládé, rágógumi, édes sütemények, cukros üdítőital.

Testápolás

A testápolás a gyermek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres, szükség szerinti tisztálkodásukat és tisztaságigényük kialakulását szolgálja. A testápolási műveletek során az óvodapedagógus és a gyermek, dajka és a gyermek között bensőséges kapcsolat alakul ki. A testi szükségletek kielégítésében a gyermeket gondozó felnőtt bizonyos mértékig az anyát helyettesíti. A gyermek a benne kialakuló kellemes közérzet hatására sikeresebben sajátítja el az önálló testápolási műveleteket. Kialakult szokásrendszerünk lehetővé teszi, hogy igényüknek megfelelően használják a mosdót, amikor annak szükségét érzik. Természetesen ilyenkor is szüksége van a felnőtt tapintatos jelenlétére, hogy a gyermek kérésének megfelelően bármikor segíthessen.

Fontosnak tartjuk, hogy az óvodáinkban dolgozó felnőttek ügyeljenek a tisztaságra, a rendre, a személyes ápoltságukra (példamutatás).

Öltözködés

Az öltözködés védekezés az időjárás változásai ellen, de egyúttal fejlesztheti a gyermek ízlését és önállóságát is. A gyermek ruhája évszaknak megfelelően célszerű, kényelmes legyen, ne akadályozza a gyermek önállóságát. A váltóruhát, a sportoláshoz szükséges ruhát a szülők biztosítják gyermekeik számára. Az öltözködés nagyon fontos eleme, hogy öltözködés közben a gyermek megismeri testrészeit, az öltözködés szabályait, megjegyzi saját személyes dolgainak helyét, viselését. E közben fejlődik testséma-ismerete, térészlelése, finommozgása, kommunikációs készsége, értelmi képességei, teljes személyisége.

Mozgás

A gyermekek mozgásigényének kielégítését és mozgás készségének fejlesztését a csoportszobában végzett, egészségfejlesztő testmozgás, a mozgásos játékok és a szabadban végezhető különböző mozgásos tevékenységek szolgálják, amelyeket a gyermek részben szabadon választhat meg, részben a nevelő kezdeményezi és szervezi.

A gyermek az udvaron annyit mozoghat, amennyire egyénileg igénye van. A séták és a kirándulások a mozgásigény kielégítésén kívül együttes élményt jelentenek a csoport számára.

Pihenés

A gyermek alvás szükségletének kielégítése részben az óvodára hárul. A pihenéshez, a nyugodt alváshoz meg kell teremteni a szükséges feltételeket. A megfelelő pihenéshez csendre, nyugalomra van szükség. Az óvodapedagógus elalvás előtti halk dúdolással, meséjével biztosítja a nyugalmat. A gyermek egyéni szükségleteit figyelembe véve, megengedjük az otthonról hozott alvós játékot.

8.2. Gondozás-szokások alakítása

Feltétele az összes nevelési hatások érvényesülésének. Hozzájárul a gyermek, egész személyiségének alakulásához – a különbözőségek természetes módon való elfogadása, gyermeki empátia erősítése, multikulturális, interkulturális befogadó nevelés, az iskolai beilleszkedés közvetett előkészítése, testi-, lelki-, szociális érettség fejlesztése, fokozott figyelem a SNI gyermekek felzárkóztatására.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal. Területei –összehangolt sürgetésmentes munka, fejlesztő kommunikáció, pozitív érzelemkinyilvánítás.

Az óvodapedagógus feladatai

- Biztosítsa az óvoda helyiségeiben a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges környezetet.
- Óvodába lépésnél az új környezet különböző tüneteket válthat ki. Kísérje figyelemmel, és gondozza a gyermekeket türelemmel, szeretettel.
- Segítse elő a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését.
- Kérje az orvos, védőnő tanácsát, segítségét. Tartson kapcsolatot velük, és teremtse meg a szükséges feltételeket az öltöző kialakításánál a kényelmes öltözködésnek.

- Alakítsa ki a csoportszobákat úgy, hogy legyen elegendő hely és felszerelés a gyermeki tevékenységek számára.
- Fordítson gondot a többszöri szellőztetésre, különösen étkezés után, alvás alatt és mozgásos tevékenység közben.
- Teremtse meg a feltételeket, hogy a mosdóban mindennek legyen meg a helye (fésű, fogmosó, törülköző), tisztántartásukról rendszeresen gondoskodjon.
- Tartsa távol, illetve távolítsa el a balesetet okozható tárgyakat.
- Ismerje meg a család és a gyermek szokásait, szociokulturális hátterét, ennek figyelembe vételével differenciáltan fejlessze a gyermeki készségeket és képességeket.
- Szoktassa a gyermeket az életkornak megfelelő helyes életritmus kialakítására.
- Rögzítse napirendben az egészséges életmód ritmusát, időbeosztást, a tevékenységek váltakozását.
- Folyamatosan konzultáljon probléma esetén – speciális gondozó prevenciós és korrekciós testi, lelki, nevelési feladatok ellátása a megfelelő szakemberek bevonásával / logopédus, pszichológus, szakorvos, szakszolgálatok szakemberei, szülők /.
- Vegye figyelembe a gyermek egyéni sajátosságait, ennek megfelelő készség- és képességfejlesztés eszközeit, módszereit alkalmazza.
- Gondozással, védje a gyermekek egészségét, előzze meg a betegségek kialakulását, gyakori szellőztetéssel, megfelelő fűtéssel, edzéssel, higiénikus eszközökkel, az esetleg megbetegedett gyermek elkülönítésével.
- Tájékoztassa a szülőket az óvoda gondozási feladatairól, követelményeiről, hívja fel a figyelmet a következetes megtartás fontosságára.

Testápolás

Alakítson ki személyes bensőséges kapcsolatot a testápolási, gondozási műveletek során.

Hívja fel a szülők figyelmét a heti rendszerességű hajmosás fontosságára, a körmök tisztántartására, amely betegségek forrása is lehet.

Segítse elő a papír zsebkendő, a WC papír használatát, a helyes orrfújás gyakorlását.

Biztosítsa naponta legalább 1 alkalommal a fogmosás lehetőségét.

Igényelje a tisztaságot és rendet, vetesse észre a rendetlenséget, és megszüntetésébe vonja be a gyermeket is. Érje el, hogy ez a gyermek belső igényévé váljon.

Táplálkozás

Étkezés terén szervezzen az étkezéshez kulturált körülményeket, mindig tiszta, ép edényeket használjon.

Biztosítsa a megfelelő időt az önkiszolgálás szokásainak kialakítására, fokozatosan, tapintatosan végezze azt.

Érje el, hogy a gyermek csak a saját evőeszközével és saját tányérjából fogyassza az ételt, ösztönözze annak elfogyasztására.

Teremtsen lehetőséget az egész nap folyamán folyadék fogyasztására.

Alakítsa ki a napirendben, hogy azonos időpontban történjen az étkezés, így megerősödnek a táplálkozás feltételes reflexei.

Segítse elő az új ízek megismerését, megkedveltetését.

Öltözködés

Kísérje figyelemmel, hogy megfelelő váltócipőt biztosítsanak a szülők a gyermek számára.

Az óvodapedagógus irányítsa a gyermekek figyelmét a helyes öltözködés fontosságára, egészségvédelmük érdekében.

Érje el, hogy a gyermek naponta váltson fehérneműt, harisnyát.

Biztosítsa, hogy a gyermek a lehető legkevesebbet várakozzon felöltözve a fűtött helyiségben.

Kérje a szülőket, hogy legyen tartalék fehérnemű, nadrág stb.

Javasolja a szülőknek a gyermekek többrétegű öltöztetését.

Biztosítsa, hogy a gyermek bátran öltözhessen, vetkőzhessen a hőmérséklet változásának megfelelően.

Mozgás

Szervezzen minél több szabadban és csoportszobában végezhető mozgásos tevékenységet, a gyermek mozgásigényének kielégítésére és fejlesztésére.

Biztosítson a gyermek számára kirándulási lehetőséget is, amely a mozgásigény kielégítésén kívül együttes élményt nyújt.

Segítse elő, hogy a gyermek változatos mozgással tapasztalhassa, mire képes, adjon módot arra, hogy új és újabb mozgásformákat próbáljon ki, és gyakorolja a már megszerzett mozgáskészségüket.

Juttassa a gyermeket öröm és sikerélményhez a mozgás segítségével.

Az óvodapedagógus növelje a gyermek ellenálló képességét a szabad levegőn való rendszeres tartózkodással.

Biztosítsa, hogy a lehető legtöbb időt töltsék a szabadban.

A csoportszobában gondoskodjon a mozgásos játékok alkalmával friss levegőről, kellemes hőmérsékletről.

Teremtse meg a lehetőséget a légfürdőzésre és napfürdőzésre az évszaknak megfelelően, és a fokozatosság elvének megtartásával.

Kedveltesse meg változatos tevékenységekkel a testmozgást.

Javítsa a testtartást fejlesztő mozgással, a lábboltozatot erősítő speciális gyakorlatokkal segítse a lúdtalp korrigálását.

Pihenés

Pihenés, alvás idején az óvodapedagógus biztosítsa a gyermeknek a nyugodt alvás körülményeit, az alvásigényhez szükséges időt, segítse elő az elalvás előtti nyugalmi állapotba kerülést dúdolással, meséléssel.

Ügyeljen arra, hogy a korábban ébredők ne zavarják a még alvókat.

Ne erőszakolja a mozdulatlanságot, az alvást.

Biztosítsa a levegőcserét alvás alatt is.

Ismerje fel a veleszületett rendellenességet, neurotikus tüneteket, nevelési hibákat, amely lehetővé teszi a mielőbbi korrekciót.

Ügyeljen arra, hogy a gyermek megszokja a helyes testtartást a gerincoszlop és mozgásszervi elváltozások megelőzése érdekében, nyugalmi és mozgásos állapotok gyakran váltakozzanak a nap folyamán.

Gyermeki Tevékenységek

Elvégzi a saját személyével kapcsolatos feladatokat (testápolás, öltözködés, étkezés stb.), pihen, alszik játszik, mozog.

A pihenés, alvás egyéni szükséglete eltérő, de nem zavarják egymást a gyermekek.

Igény szerint használja a zsebkendőt.

Érzi, ha melege van, fázik, öltözködik le-fel.

Segít a csoportszoba rendjének helyreállításában, a tisztaság fenntartásában.

Önmaga is kezdeményez mozgásos játékot a csoportban és a szabadban.

Egyéni ötletei alapján alkot játékszabályokat.

Sétál, kirándul, ez alatt lég- és napfürdőzik.

Változatos mozgásokkal erősödik, differenciálódik mozgása.

Megismerkedik eddig ismeretlen ételekkel.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Önállóan mosakodik, törülközik, kezet mos, amikor szükséges. Ruhája ujját feltűri, fogat mos, fogápoló szereket tisztán tartja. Haját rendben tartja.

Helyesen fújja az orrát.

Tüsszentéskor a szája elé tartja a zsebkendőt.

Az önkiszolgálást teljes önállósággal, biztonsággal, természetes teendőként látja el.

Segédkezik a foglalkoztató átrendezésében.

Segítséget nyújt társainak és a felnőtteknek.

Étkezés közben kulturáltan viselkedik. Igényli az asztal esztétikai rendjét.

Helyesen használja az evőeszközöket.

Önállóan, megfelelő sorrendben öltözik, vetkőzik.

Ruháját hajtogatja.

Cipőfűzőjét megköti, cipőjét szükség esetén letisztítja.

Ügyel saját személye és környezete rendjére.

Az eszközökkel óvatosan bánik.

A rendetlenséget megszünteti.

Óvja maga és társai testi épségét.

8.3.Játék

A gyermeki játék legélvezetesebb, legvonzóbb és egyben legféltettebb sajátja annak szabadsága. Nem mindegy, hogy e szabadsággal a gyermek, hogyan tud élni, s hogy a felnőtt, a játéktámogató, szerepében hogyan tud számolni a játék végtelenségével. A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek, mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul kell teljesülnie. A játék a gyermek sajátos öntevékenysége, ami szabad akaratra épül, benne és általa érvényesül az önkifejezés. A kisgyermek a külvilágtól és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé. Benne fejlődnek azok a tulajdonságok, melyek később a játékán kívül is jellemzőek lesznek rá. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban és az óvodában is a felnőtt - a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységhez, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, ill. segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

Intézményünkben, előtérbe helyezzük a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését.

A játék kiemelt jelentősége az óvodánk napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is megmutatkozik.

Játékfajták

A *gyakorló játék* bevezetője és kiegészítője a többi játékfajtának. Főleg a 3-4 évesek játékát jellemzi. A gyakorló játék az eszközhasználatban, mozgássorok kialakításában, manipulálásban realizálódik. 3-4 éves korban a játékos mozgást mindig ugyanabban a formában, ugyanolyan szabályok szerint ismétlik. Játékszereket, eszközöket rakosgatnak céltalanul, vagy maguk alkotta szabály szerint. 4-7 éves korban a gyakorló játék csak akkor jelentkezik, ha a gyermek fejlődésében lemarad, képességei fejletlenek, de jelentkezhet konstrukciós és szerepjáték elemeként is.

A *szerepjátékban* a gyermekek tapasztalataikat, elképzeléseiket hozzájuk fűződő érzelmeiket jelenítik meg. A vállalt szerepen keresztül ábrázolják a valóság számukra lényeges mozzanatait.

3-4 éves korban képesek olyan szerepjátékok kezdeményezésére és eljátszására, amelyek egyszerű cselekvéseket és kapcsolatokat tartalmaznak.4-5 éves korban mozgásuk, értelmi és érzelmi fejlődésük alapján megértik környezetük egyszerűbb jelenségeit, viszonyulásait, készek ezeket

játékukban újra alkotni. 5-7 éves korban tudnak vezetni, és játszótársaikhoz alkalmazkodni. Képesek olyan játékhelyzeteket létrehozni, abban együttműködni, melyben tapasztalataik, érdeklődésük alapján ábrázolhatják a felnőttek tevékenységét és kapcsolatait.

A *szabályjátékban* nem a művelet, nem a szerep a rögzített, hanem a feladat és a szabály. Meghatározott cél elérésére irányul. Mozgás és értelemfejlesztő hatása van. 3-4 éves korban mozgásszükségletet kielégítő, egyszerű szabályokat tartalmazó játékokat játszanak. 4-5 éves korban képesek a szabályok megértésére, az óvodapedagógussal közösen ellenőrzik a szabályok betartását, a győzelem érdekében megpróbálnak együttműködni. 5-7 éves korban olyan szabályjátékot választanak, amely nagyobb ügyességet, vagy szellemi erőkifejtést igényel. Egymást figyelmeztetik a szabályok betartására, megjelenik az egészséges versenyszellem.

Konstrukciós játék során a gyermekek különféle elemekből, anyagokból építményeket, játékszereket, modelleket hoznak létre saját elképzelésük alapján. 3-4 éves korban az óvodapedagógus, a gyermekek bevonásával készít kiegészítő játékszereket. 4-5 éves korban segítenek az óvodapedagógusnak a játékszerek készítésében és a játékok megjavításában. 5-7 éves korban a barkácsolás, a szerepjáték és a bábozás természetes eszköze. A kellékekként létrehozott eszközöket felhasználják játékukban

Bábozás, dramatizálás során eljátszanak ismert meséket, kitalált helyzeteket, szituációkat. A játék során beleélik magukat a szereplők helyzetébe. 3-4 éves korban elsősorban a bábu mozgása kelti fel a gyermekek érdeklődését, ezért a bábuk „éljenek" a gyermekek között, legyen helyük a csoportban. 4-7 éves korban kézméretüknek megfelelő bábokkal bábozna. Kedvelt mesealakokkal, hétköznapi figurákkal önállóan, kitalált szöveggel bábjeleneteket adnak elő.

Az óvodapedagógus feladatai

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítsa az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását.

Az óvodapedagógus tanítsa a gyermekeket játszani, ismertesse meg a játékeszközök rendeltetésszerű használatát.

Biztosítsa a szükség és igény szerinti együtt játszást, támogató, serkentő, ösztönző, indirekt magatartásával.

Az óvodapedagógus teremtse meg a feltételeket /hely, idő, légkör és eszköz/, hogy a gyermekek aktivitással, jókedvvel vehessenek részt az elmélyült, folyamatos, nyugodt játékban.

Gondoskodjon pozitív érzelmeket kiváltó élményekről, így adjon minél több játéktémát a gyerekeknek.

Tegye lehetővé, hogy a gyermekek játékuk során környezetüket formálhassák, kedvük, elképzelésük szerint átalakíthassák, szabadon mozoghassanak a csoportszobához tartozó játékhelyiségekben is.

Tartsa szem előtt, hogy a gyermekeknek különösen fontos a minél hosszabb, megszakítás nélküli játékidő.

Biztosítson olyan játékeszközöket, amelyek az elmélyült játék kialakulását, és a fantázia fejlődését szolgálják.

Törekedjen arra, hogy a gyermekeknek az udvaron is álljanak rendelkezésükre barkácsoló, ábrázoló, manipuláló, konstruáló eszközök.

Ismertesse meg a gyermekeket minél több mozgásos játékkal.

Ismerje a fejlesztő játékeszközöket, azokat kreatív módon alkalmazza a mindennapi óvodai életben, a gyermekek fejlettségi szintjéhez igazodva.

Képességfejlesztő játékeszközök segítségével tudatosan fejlessze a gyermekek értelmi képességeit /megfigyelés, emlékezet, gondolkodás/.

Az óvodapedagógus a játékokhoz szükséges eszközöket folyamatosan bővítse.

Gyermeki tevékenységek

A gyermek gyakorló játékot játszik, e tevékenység közben ismerkedik az őt körülvevő világgal, annak tárgyaival.

Szerepjátékot játszik, ebben jeleníti meg tapasztalatait, ismereteit, elképzeléseit, érzelmeit, pozitív és negatív élményeit. Ezeket sajátos módon alkotja újra.

Szabályokhoz igazodva mozgásos és értelemfejlesztő, logikus gondolkodásra serkentő szabályjátékot játszik.

Bábuzik, dramatizál, így eleveníti fel irodalmi élményeit kötetlen formában.

Barkácsol különféle eszközökből, sokféle anyagból játékához felhasználható kiegészítőket.

Konstruál, eleinte nagyobb, később apróbb kockákból, különböző alkatrészekből, anyagokból építményeket.

8.4.Anyanyelvi nevelés

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak megvalósítása, az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van.

Az óvodapedagógus feladatai:

Teremtsen olyan szeretetteljes, derűs légkört, beszéltető, beszélő környezetet, amelyben a gyermekek bátran, szívesen nyilatkoznak meg, mesélnek élményeikről, kérdéseket tesznek fel, kíváncsiságuk, érdeklődésük fokozódik, igényes beszéd béli megfogalmazással kommunikálhatnak a helyzetnek megfelelően.

Az anyanyelvi játékokat építse be a mindennapi óvodai életbe, gyakoroltassa a hangzók tiszta ejtését.

Az óvodába lépéskor tájékozódjon a gyermekek nyelvi fejlettségéről.

Ismerje fel a beszédhibákat.

Súlyosabb beszédhibák esetén irányítsa a gyermeket logopédushoz.

Szép kiejtéssel, nyelvtanilag helyesen beszéljen, beszéde követésre méltó legyen.

Fogalomhasználata szakszerű legyen, érthetően közvetítsen a gyerekeknek, korosztályi és egyéni jellemzők figyelembevételével. Közléseit kapcsolja össze cselekvéssel, szemléltetéssel.

Ismertesse meg a gyermeket a kommunikáció verbális és nonverbális eszközeivel.

Valamennyi nevelési területnek megfelelően folyamatosan bővítse a gyermekek szókincsét új szavakkal, fogalmakkal, használja a jelenségekhez kapcsolódó jelzős kifejezéseket, ösztönözze az összefüggéseket megragadó megfigyeléssel, megfigyeltetéssel a tapasztalatok verbális megfogalmazását.

Fejlessze a gyermekek beszédhang hallását és beszédértését, auditívemlékezetét, a beszéd helyes ritmusát, a megfelelő mondat és szövegalkotást ezt szolgáló játékokkal, igényes vers, mondóka, mese válogatásával.

Támogassa, segítse spontán párbeszédes helyzetek kialakulását, építsen a gyermekek természetes közlési vágyára, ötletek, vélemények közös szóbeli megfogalmazásával, szófordulatok, utánzásra késztető udvarias viselkedés szóbeli kifejezéseinek gyakorlásával fejlessze a gyermekek kommunikációs készségeit.

A gyermekek igényeihez igazodva törekedjen a beszédgátlás oldására, a beszédaktivitás, beszédfantázia erősítésére a megfelelő módszer, motivációs eszköz kiválasztásával /bábbal, mesével, dramatikus játékkal, drámajátékkal/.

Ismerje meg a család anyanyelvi kultúráját, hívja fel a szülők figyelmét a beszélgetések kapcsolaterősítő, fejlesztő hatására.

Igény szerint segítse az SNI gyermekek speciális segédeszköz használatát.

Gyermeki tevékenységek

Igényeiket, szükségleteiket világosan, érthetően megfogalmazzák, használják az erre utaló kifejezéseket.

Gondozási tevékenységek során figyelik az óvodapedagógus utasításait.

Játék, tevékenykedés közben használják a párbeszéd fordulatait, közlik egymással gondolataikat, ötleteiket, fokozódik beszédkedvük.

Az irányított és spontán tanulási folyamatban a gyermekek használják a megismert tárgyak, jelenségek, történések kifejezéseit, folyamatosan gazdagodik szókincsük.

Családi és egyéni élményeikről beszámolnak társaiknak és az óvodapedagógusnak.

Anyanyelvi és kommunikációs játékokat játszanak az óvodapedagógus irányításával.

Társaik mozgását, cselekvéseit verbálisan is kifejezik, megnevezik a téri irányokat, használják a névutókat, a matematikai kifejezéseket, udvariassági formulákat.

Történeteket találnak ki és mondanak el, ilyenkor alkalmazzák az ismert nyelvi formákat, mesélnek egyszerű és összetett mondatok használatával, kifejeznek véleménynyilvánítást.

A fejlődés jellemzői korosztályonként

3-4 éves korban

A gyerekek egyéni fejlettségüknek megfelelően szívesen beszélnek saját cselekvésükről, a velük megtörtént eseményekről. Ismerik a környezetükhöz tartozó tárgyak és a megszokott jelenségek nevét. Leggyakrabban kérés, kérdés, felkiáltás formájában nyilatkoznak meg. Tárgyi és személyi környezetükkel kapcsolatos gondolataikat összefüggően fejezik ki, még gyakori szövegszerkesztési hibával. A magán és mássalhangzók nagy részét tisztán ejtik. Képességeiknek megfelelő anyanyelvi és kommunikációs gyakorlatok eredményeképpen megfelelően fejlett szövegértésük, megfigyelőképességük, memóriájuk, légzéstechnikájuk, téri tájékozódásuk.

4-5 éves korban

A gyerekek bátran, szívesen beszélnek. Értik és használják az ismert szavakat akkor is, ha az azokkal jelölt tárgyakat, személyeket nem szemlélik közvetlenül. Gondolataikat érthetően, összefüggően tudják kifejezni, közölnek, leírnak, mesélnek. Társaik beszédére odafigyelnek és igénylik, hogy őket is figyelmesen meghallgassák. Alkalmazzák a párbeszéd jellegzetes fordulatait, a figyelem felhívást, a köszönést, az udvariassági kifejezéseket. Helyesen használják a jelen és a múlt idejű igeidőket, a képzőket, a ragokat, a határozott és határozatlan névelőt. Még előfordul néhány helytelenül képzett vagy helyettesített hang. Hallási figyelmük, emlékezetük, akusztikus differenciálásuk, hangfelismerésük megfelelően fejlett.

5-7 éves korban

A gyermekek aktívan használják a tapasztalatok során bővült szókincsüket. Összefüggő beszédükben sok a szóismétlés, kötőszó - halmozás. Elbeszélésük folyamatos, de még nem követi mindig a történések logikai, időbeli sorrendjét. Beszédfegyelmük koruknak megfelelő, figyelmesen végig hallgatják az óvodapedagógust, részt vesznek párbeszédben, végig várják a másik gyermek megnyilatkozását. Jól érthető, többnyire megfelelő hangsúlyozással, hanglejtéssel, hangerővel és megfelelő tempóval beszélnek, helyzetnek megfelelően kommunikálnak, melyet természetes gesztusokkal, arcjátékkal kísérnek. Tisztán ejtenek minden beszédhangot. Helyesen használják a névmásokat, névutókat, a jövő idejű igéket.

8.5. Munka jellegű tevékenységek

A gyermeki munka önként, örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység. A személyiség fejlesztés fontos eszköze a munka és a munka jellegű játékos tevékenység. A játékkal sok mindenben azonosságot mutat. A feladatok elvégzése során megtanulják az eszközök használatát, tapasztalják, hogy az ember folyamatosan alakítja, változtatja környezetét. Az eszközök használatán kívül kialakulnak a munkavégzés képességeinek alapjai, mint kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság. A közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának fontos eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A munka célra irányuló tevékenység, külső késztetés, többnyire külső irányítással folyik, a gyermektől belső fegyelmet, felelősséget, kötelezettség vállalást és annak teljesítését igényli. A munka elvégzését külső szükséglet indokolja, a gyermekeknek valamit teljesíteniük kell, munkájuk eredményét ők és mások egyaránt tapasztalják.

Célja:

A gyermekek fokozatosan tapasztalják meg a munka örömét, tanulják meg tisztelni a munkát végző embert. Munkavégzés közben alkalmazkodnak egymáshoz, megbecsülik egymás munkájának eredményét, fejlődnek közösségi kapcsolataik, alakul feladattudatuk, felelősség érzetük.

Munkafajták:

- Saját személyükkel kapcsolatos munkák
- Közösségért végzett munka /naposság/
- Alkalomszerű megbízatások
- Környezet rendjének megőrzése
- Növény és állat gondozás

Az óvodapedagógus feladatai

Az óvodapedagógus teremtse meg a gyerekek számára az életkorokhoz, erejükhöz mért munkalehetőségeket.

Gondoskodjon arról, hogy a gyerekek saját személyük, ill. a csoport érdekében maguk végezhessenek el minden olyan munkát, amelyre egészségük károsodása nélkül képesek.

Ismertesse meg a gyermekeket a munka társadalmi értékével, váljon a gyermekek igényévé az értékteremtés, ami magába foglalja a materiális, szellemi, erkölcsi, esztétikai értéket egyaránt.

Az óvodapedagógus biztosítsa a legalkalmasabb eszközöket, szoktassa rá a gyermekeket, hogy tartsák azokat rendben.

Teremtse meg a nyugodt, kiegyensúlyozott munkához szükséges légkört. - Erősítse a munkára késztető indítékokat a gyermekekben.

Ismertesse meg velük az adott munka eszközeit, azok ésszerű használatát, a munka legcélszerűbb fogásait, azok sorrendjét, a munka ellenőrzésének módjait.

Törekedjen arra, hogy a munka értékelése során kedvet ébresszen a gyerekekben a további munkához.

Gondoskodjon arról, hogy a szülő is értse mennyire fontos a gyermek munkájának tiszteletben tartása.

Erősítse a munka iránti pozitív érzelmeket a gyermekben.

Segítse elő a gyerekek önértékelési képességének, igényszínvonalának és közösségi, társas kapcsolatainak fejlődését.

Fejlessze a munkavégzéshez szükséges attitűdöket, képességeket és készségeket

Az SNI gyermekek munkavégzését segítse a megfelelő speciális eszközök használatával. Adjon lehetőséget a kevésbé sérült funkciók differenciáltabb, tudatos fejlesztésére.

Gyermeki tevékenységek

Közösségi megbízatásként naposi munkát középső és nagycsoportban végeznek a feladatok fokozatos bővülésével.

A naposok terítenek, leszedik az asztalt, megkínálják pajtásaikat.

Szükség szerint átrendezik a termet, segítenek a foglalkozási eszközök kiosztásában.

Ellenőrzik a csoportszoba és a mosdó rendjét, tisztaságát.

Segítenek az udvari játékeszközök ki és behordásában.

Részt vesznek játékok javításában, tisztán tartásában.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén

Jártasságot szereznek a különböző munkafajták elvégzésében. Önállóan használják a munkaeszközöket. Szívesen és önként vállalják a naposságot és egyéb megbízatásokat. Munkavégzésük során fegyelmezettek, munkájukban kitartóak, megbízhatóak. Érzik munkájuk fontosságát és hasznosságát. Munkavégzés közben képesek az együttműködésre. Az egyéni megbízatásokat önállóan teljesítik.

8.6. Értékorientált közösségi nevelés

Az óvodai életben a gyermek a szocializáció újabb minőségét éli át. Megtanulja megismerni önmagát, az együttélés szabályait, a társas életben elvárt viselkedésmódokat. A közösségi nevelés szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása. Ezért olyan óvodai élet szervezésére törekszünk, amely segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak, és akaratának szokás-és normarendszerének megalapozását.

Az óvodapedagógus feladatai:

Biztosítsa az elfogadó érzelmi alapokra épített kellemes óvodai légkört.

Tegye lehetővé a gyermek és társai közötti, valamint a gyermek és felnőttek közötti minél gyakoribb kontaktus felvételt.

Biztosítsa annak lehetőségét, hogy a felnőttekkel és a társakkal szembeni, s a társadalmilag elfogadott viselkedési szokás- és normarendszereket elsajátítsa a gyermek.

Tegye lehetővé az elfogadott viselkedési módok természetes szituációkban történő gyakorlását.

Segítse elő a gyermekcsoporton belül az együttműködés, az együtt dolgozás képességének kialakulását, az élményekben gazdag környezet járuljon hozzá, hogy a gyermekek befogadóvá, elfogadóvá, segítőkésszé váljanak. Legyen természetes számukra a különbözőség.

Segítse a közvetett iskolai beilleszkedést a pozitív énkép, önbizalom, önfegyelem, önállóság, szabálytudat, kommunikáció, együttműködés formálásával, a szándékos tanulás iránti pozitív attitűd megalapozásával.

Tegye képessé a gyermeket arra, hogy az adódó esetleges konfliktusokat önállóan próbálják egymás között megoldani.

Segítse elő a társakért, a csoportért érzett felelősség kialakulását a gyermeki tevékenység folyamatos értékelése által.

Biztosítsa, hogy a gyermek társai irányában mindig megértést tanúsítson.

Tisztelje társai másságát.

Személyes példával egymás elfogadására, az egyéni sajátosságok tiszteletben tartására ösztönzés.

Bátorítsa az eltérő kultúrából érkező gyermekek önkifejezését, társas kapcsolataikat.

Tegye lehetővé a csoport életét színesítő visszatérő hagyományok éltetését.

Szűkebb és tágabb környezetük tevékeny megismerésével nemzeti identitástudat, hazaszeretet, családhoz való kötődés erősítése.

Állítson a csoport elé távlatokat, melyek a közös tevékenységekkel a gyermekek fejlődésének serkentői.

Biztosítson alkalmat a baráti kapcsolatok kialakulására. Állandósulását tegye lehetővé közös tevékenységek, élményszerzések biztosításával.

Környezettudatos magatartás megalapozása, érzelmi viszonyulásuk alakítása a környezettudatos cselekvési szükségletek, szokások, gondolkodás, értékrend, döntési képességek fejlesztésével.

HHH és az SNI gyermekek speciális fejlesztése szükség szerint, testi-, lelki-, és szociális érettség megalapozása az iskolai munkához.

Gyermeki tevékenységek

Megtanulja tevékenység közben a másokkal való érintkezést és együttműködést.

Ismeri és alkalmazza társas kapcsolataiban az alapvető társadalmi és erkölcsi normákat.

Törekszik a felmerülő konfliktusok önálló megoldására, és ezáltal szocializálódik.

Baráti kapcsolatokat alakít ki - ezekben tevékenykedik. Közösen tervezget több napra szóló játékot.

Eljut az „én" -től a „mi" tudatig.

Alárendeli saját akaratát másokénak.

Formálja önfegyelmét, önkifejező, önérvényesítő képességét, ezáltal szabálytudata magasabb szintre jut.

Társainak segítségére siet – tolerálja a különbözőséget.

Véleményt mond társairól, tevékenységeikről, környezetéről.

Önként részt vesz a közös munkavégzésekben, a csoportszoba formálásában –csoport, illetve óvodai közös programokban.

A népi hagyományok ápolásában tevékenyen részt vesz - pld. Luca napi búzát ültet, Kisze bábot készít stb. E közös élmények hatására erősödik a csoport közösségéhez, valamint az óvodai közösséghez való kötődése, s ez által formálódik magyarságtudata, nemzeti identitástudata.

Programokat szervez rövidebb és hosszabb távú célok szerint.

Felfedezi szűkebb lakóhelyét, séták, kirándulások alkalmával irányított megfigyelések által megismerkedik faluja nevezetességeivel, ezáltal kialakul benne az együvé tartozás érzése, legyen ez a szülőföldhöz, családhoz való kötődés alapja.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek hozzájárul a csoportszoba szebbé és otthonosabbá tételéhez, figyel az óvodapedagógusra, végrehajtja a kapott feladatokat.

Megköszöni, ha kap valamit, kezd segíteni másoknak, szívesen játszik együtt.

A kívánt játékszert elkéri társától, használja az udvarias beszédmód kifejezési formáit.

Betartja a kulturált étkezés szokásait.

Tisztelettel viselkedik a felnőttekkel, az óvoda dolgozóival. Köszönti a csoportba érkező vendéget.

Kezd eligazodni a csoport életében, a napirendben. A korábban kialakult szokásokat önállóan alkalmazza. Érti a szabályok lényegét és törekedik is azok betartására. Tevékenységeiben egyre önállóbb.

Szívesen játszik együtt, érdeklődik társai iránt, segíti őket öltözködés, séta stb. közben. Önállóan keresi a segítségadás megfelelő formáit. Bízik önmagában és társaiban. Számba veszi a csoport tagjait.

Keresi a közös tevékenység lehetőségét. Jelzi, ha közölni valója van.

Tudatosodik benne, hogy egy összetartó csoport része, ezáltal együtt érez társaival, türelmes iránt uk, figyelmesen hallgatja meg őket, örül a közösen elért sikernek. Átérzi a csoportért végzett tevékenység fontosságát. A megkezdett tevékenységet befejezi. Elfogadja az adott tevékenység által megkívánt magatartásformát.

Természetes szükségletté válik a közös tevékenység, képes saját akaratát alávetni másokénak. Tűrő és konfliktusmegoldó képessége magasabb szintre jut.

Vállalkozik önálló véleményalkotásra. Alakul a csoport közvéleménye.

8.7. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzáson alapul, spontán tevékenység, amely nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett

foglalkozásokon és időkeretekben valósul meg. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása.

Az óvodai tanulás elsődleges célja, az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermekek személyiségének kibontakozását. Az SNI gyermekek esetében fontos annak szem előtt tartása, hogy egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képesek.

Az ő spontán tanulásukat, a „kiemelkedő terület" – ükre kell összpontosítani.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzás, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedés tanulás
- a spontán, játékos tapasztalatszerzés
- a cselekvéses tanulás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés - a gyakorlati problémá- és feladatmegoldás
- az óvodapedagógus által kezdeményezett foglalkozásokon megvalósuló tanulás.

Óvodánkban a tanulás folyamatos, hiszen a gyermek minden helyzetben képes tanulni. A tanulás alapvető formája a játék. A felfedezés, a megtapasztalás játékos élménye lehetővé teszi, hogy kialakuljanak azok a képességek, mely alapján a gyermek számára a későbbi tanulás örömet jelent. A tanulási folyamatban a játékos feladatokkal vonzóvá tesszük a tanulást, mert a belső motivációra építünk. Növeljük a gyermek aktivitását, kíváncsiságát, a figyelem tartalmát és mélységét.

Az óvodapedagógus feladatai

A gyermekek nyitottságára és kíváncsiságára építve biztosítja a közvetlen tapasztalatszerzés lehetőségét, a valóság sokoldalú megismerését.

Változatos módszereket alkalmazva segíti, hogy a gyermekek megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket.

A tevékenységek irányítása során alkalmazott pedagógiai eljárásait a gyermekek egyéni szükségleteihez és fejlettségi szintjéhez igazítja.

Tevékenységeiben korszerű tudástartalmakat alkalmaz.

A tudástartalmakat szakszerűen, érthetően közvetíti a korosztályi és egyéni jellemzők figyelembevételével.

Épít a gyermekek spontán és tudatosan szerzett tapasztalataira, ismereteire, érzelem vezéreltségükre, cselekvési és közlési vágyukra.

Kihasználja az adott tárgyi és természeti környezet, kulturális értékek nyújtotta lehetőségeket.

Változatos módon biztosítja a gyermekek motiváltságát, támogatja az önálló tapasztalatszerzés igényét, kreativitásuk megnyilvánulásait.

Nagy hangsúlyt fektet a tevékenységek során az értékelésre, a reális énkép kialakulására, lehetőséget ad – támogatva a pozitívumok kiemelését - az ön- és társértékelésre.

Változatos és innovatív módszereket (pld: kísérletezés) és szervezeti kereteket (pld: kooperatív munka) alkalmaz céljai eléréséhez.

Biztosítja a nyugodt légkört, a megfelelő helyet és esztétikus eszközöket a tapasztalatszerzéshez.

Lehetőség szerint beépíti az online információszerzés lehetőségét, használja az IKT eszközeit.

Komplex tevékenykedtetésre törekszik, támogatva ezáltal a gyermekek sokoldalú személyiségfejlesztését.

Minden pedagógiai eljárásában betartja a differenciálás elvét (felzárkóztatás, tehetségígéretek, támogatása).

8.8.Napirend

7.00 – 8.30	**Gyülekezés, játék, kezdeményezések**
8.30 – 9.00	tízórai
9.00 – 11.00	Tevékenységek, kezdeményezések, szabad játék
11.00 – 11.30	Egyéni fejlesztések, szabad játék
11.30 – 11.50	Készülődés az ebédhez, játék elpakolás, mindennapi testnevelés
11.50 – 12.00	Előkészületek az ebédhez: naposi munka, tisztálkodás
12.00 – 12.40	Ebéd, tisztálkodás, készülődés a pihenéshez
12.40 – 13.00	Mese.
13.00 – 14.45	Pihenés
14.45 – 15.30	Uzsonna, játék a csoportszobában vagy a szabadban.
15.30 – 16.00	Szabad játék, haza távozás.

8.9.Hetirend

A hetirend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő a gyerekcsoportban. A hetirendben jelennek meg a különböző tevékenységi területek, melyeken egy-egy környezeti téma köré csoportosítva élmények, tapasztalatok és ismeretek kerülnek feldolgozásra. A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti a gyerekek életének szabályozását. A tevékenységben megvalósuló tanulás az óvodapedagógus által szervezett tevékenységi formákban, szervezeti és idő keretben valósul meg.

Az óvodai élet tevékenységi formái:

- Mese-vers - Külső világ tevékeny megismerése
- Külső világ tevékeny megismerése - Rajzolás, mintázás, kézimunka

- Rajzolás, mintázás, kézimunka – Matematikai tartalmú tapasztalatszerzés
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc - mese-vers – anyanyelvi nevelés
- Testnevelés

A tanulás lehetséges formái:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése. A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

9. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

9.1. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a közvetlen és tágabb természeti-, emberi-, tárgyi- környezetről annak formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz. Tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek segítik a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások értékeit, védelmét, szeretetét.

A környezeti nevelés célja

A gyermekek életkoruknak megfelelő szinten minél több tapasztalatot szerezzenek mozgásos és érzékszervi tevékenységeken keresztül az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről. Fedezzék fel a természeti és tárgyi környezet szépségeit. Tudjanak rácsodálkozni a szépre, a jóra.

Váljék igényükké a természeti és épített környezet védelme megóvása, a környezettudatos életforma.

Nevelési feladataink

A mi feladatunk, hogy megtervezzük és megteremtsük azokat az alkalmakat, amelyek során a gyermekek rácsodálkozhatnak a természet szépségeire, összhangjára, tapasztalhatják a kölcsönös előnyöket s maguk is tehetnek azért, hogy kellemes környezetben éljenek

Lehetőséget biztosítsunk az életkornak megfelelő tapasztalatszerzésre, ezek feldolgozására a gyerekeket körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az információ szerzés sokoldalú biztosításával gyarapítsuk az aktív és passzív szókincsüket.

Megalapozzuk a gyermekekben környezetük védelmének, és a természet szeretetének igényét.

Lefektessük a környezettudatos magatartás alapjait.

Óvodapedagógus feladatai

Biztosítson a gyermeknek olyan tevékenységeket, hogy megismerje és megértse az őt körülvevő világot, építsen a közvetlen megfigyelésre és tapasztalatszerzésre.

Szenzitív játékok, tapasztalatok biztosítása a környezet élményszerű megismerésére.

Tegye lehetővé, hogy a gyermek megismerje azt a szűkebb emberi tárgyi környezetet, amelyben él, és hívja fel a figyelmet annak értékeire és szépségeire.

Biztosítson tapasztalási lehetőséget, séták kirándulások során.

Alakítsa ki a szülőföldhöz, nemzeti kultúra hagyományaihoz fűződő pozitív viszonyt.

Tegye lehetővé, hogy megismerjék lakóhelyük és környékének nevezetességeit és kirándulóhelyeit.

Méltón a néphagyományok ápolását szem előtt tartva ünnepelje a gyermekcsoporttal a Jeles Napokat.

Alakítson ki pozitív érzelmi viszonyt tárgyi környezetével, és a természettel, környezettudatos magatartás megalapozása.

A megtapasztaláson alapuló megismerés, információszerzés biztosításával a gyermek aktív-passzív szókincsének gyarapítása, fogalmak körének és tartalmának bővítése.

Tanítsa meg a gyermeket a rácsodálkozásra, a környezet szépségeinek értékelésére, figyeltesse meg a természet színeit, hangjait, változásait.

Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

Új fogalomrendszer kialakítása, a beszéd, mondatalkotás aktivizálása, a kontextusos beszéd gyakorlása.

Gyermeki tevékenységek

Kirándulások, séták során alkalmazza a közlekedés szabályait, megismeri a kulturált viselkedés formáit.

Megfigyeli az évszakok jellemzőit, az időjárás változékonyságát, tapasztalatot szerez, összefüggőségeket fedez fel a természet változásai az időjárás és az öltözködés összefüggései között.

Kerti munkát végez, közben megismerkedik a kerti szerszámokkal, azok használatával.

Az udvaron olyan fákat, növényeket ültet, amelynek termését később elfogyasztja.

Veteményez, nyomon követi a növények fejlődését, gondozza azokat, közben megfigyeli a fákat, bokrokat és felbukkanó rovarokat.

Madáretetőt készít, megfelelő eleséggel látja el az itt telelő madarakat, ismerkedik a környezetében élő madárfajokkal, fokozottan figyel védelmükre. Etetőket, itatókat helyez el felnőtt irányítása mellett, megfigyeli a madárodú körüli teendőket.

Zöldség- és gyümölcsfélékből vitamintálat készít –reszel, szeletel, ízesít, ízlel.

A napszakokra jellemző tevékenységeket eljátssza szimulációs játékban.

Játéka során alkalmazza a családról, a foglalkozásokról, az emberi testről, annak ápolásáról szerzett ismereteit.

Megfigyeli a környezetszennyezés néhány elemét (füst, por, zaj stb.), ezekkel kapcsolatban egyszerűbb vizsgálódásokat végez.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Ismeri társadalmi és családi környezete fontosabb adatait.

Elfogadja és tiszteletben tartja a különbözőségeket.

Alkalmazza az elemi közlekedési szabályokat, ismer többféle közlekedési eszközt.

Ismeri és megnevezi a környezetében lévő néhány intézményt, és azok rendeltetését.

Felismeri a tárgyak, jelenségek között lévő összefüggéseket.

Tárgyakat, jelenségeket rendeltetésük és külső jegyeik alapján összehasonlít.

Ismeri a testrészeket, a test felépítését.

Tudja a napszakokat.

Megkülönbözteti egymástól az évszakokat, ismeri egyes évszakok néhány jellegzetességét.

Alkalmazza a „növény" szót, mint gyűjtőfogalmat, tudja, hogy mi tartozik oda (fa, bokor, virág, fű stb.,).

Ismeri a növény fejlődésének menetét, a fejlődés és az időjárás összefüggéseit.

Alkalmazza a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit.

Tudja csoportosítani az állatokat aszerint, hogy hol élnek, ismeri azok legfőbb jellemzőit, védelmét.

Összehasonlítja a házi szárnyasokat az ismert madarakkal, külső jegyeik, hasznosságuk alapján.

Ismeri a zöldség és gyümölcs fogalmát, több fajta zöldséget, gyümölcsöt felsorol, ismer.

Ismeri ezek fontosságát az egészséges táplálkozás szempontjából.

9.2. Matematikai tartalmú tapasztalatszerzés

Az óvodás gyermek környezetét szeretné egyre jobban megismerni és abban a helyét megtalálni. Utánozza a felnőtteket és a társait, újra és újra próbálgatja képességeit, sikerélményt okoz neki egy-egy összefüggés felismerése, megértése, a problémahelyzetek megoldása.

Erre épül az óvodai matematikai tapasztalatszerzés. Sokszínű matematikai tevékenykedéssel, a gyermek érzékszerveire ható változatos cselekedtetéssel érhetjük el a célunkat. A "matematika játékosan" elv helyett jobb megközelítés a „játékban a matematika". A foglalkozások során (kötött vagy kötetlen) a játékos cselekvés, a cselekvő tapasztalatszerzés kap hangsúlyt. A „problémahelyzeteket" teljes testükkel megtapasztalva éljék át!

A nevelés célja

A környezet mennyiségi, formai, kiterjedés béli összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása ezáltal, a gyermek ítélő képességének tér-sík és mennyiség fogalmának alakítása.

Nevelési feladatunk

Az iskolai tanuláshoz szükséges pszichikus funkciók fejlesztése, különös tekintettel a vizuális és auditív észlelés, a memória és a figyelem fejlesztésére.

A gyermek matematikai érdeklődésének felkeltése, elemi ok-okozati összefüggések felismertetése, logikus és problémamegoldó gondolkodás megalapozása.

Az óvodapedagógus feladatai

Építsen a gyermekek természetes kíváncsiságára, érdeklődésére, segítse önálló problémamegoldását, biztosítsa az egyéni, cselekvő tapasztalatszerzést.

Az óvodapedagógus megfigyeltetések, tevékenykedések alkalmával fejlessze a gyermekek észlelését:

A vizuális és auditív észlelést,

A mozgás és tapintásos észlelést,

Az alaklátást és formaállandóságot.

Fejlessze a keresztcsatornák működését, a finommotorikát és a testsémát.

Fejlessze a gyermekek ítélőképességét, egyéni megismerő erőiket, problémalátásukat, problémamegoldó képességüket, összehangolva a csoport egészének fejlesztésével.

Tegye lehetővé a gondolkodási képesség hajlékonyságát, a többféle megoldás lehetőségét.

Teremtsen minél több problémahelyzetet, tapasztalási lehetőséget.

A gyermekek valamennyi érzékszervét vonja be a tapasztalatszerzésbe.

Alapozza meg a matematikai beállítódást, szemléletet.

Használja ki azokat a lehetőségeket, amelyek matematikai tartalmat közvetítenek.

Erősítse az igazság, a jó megoldások megtalálásának kedvét és a hibajavítás igényét, a gondolatok tevékenységgel és szóban történő kifejezésének képességét.

Hagyja a gyermekeket saját logikájuk szerint gondolkodni és csak szükség esetén irányítsa.

Helyezze előtérbe a páros és mikrocsoportos foglalkoztatási formákat.

Teremtsen lehetőséget az egyéni fejlesztésre és a differenciálásra.

A gyermekek képességeinek ismeretében tervezze, az egyénre és csoportra szabott fejlesztéseket.

A SNI gyermekek esetében a kognitív funkciók, a meglévő ismeretek fejlesztése, az észleléses struktúrák (látás, hallás, tapintás) fejlesztése által.

Gyermeki tevékenységek

Tevékenykedés közben számolnak, játékos cselekvéssel számtani műveleteket végeznek.

Tapasztalatokat szereznek a darabszám változásairól (hozzáadnak, elvesznek, egyenlővé tesznek).

Ismereteket szereznek a geometria körében. Tépnek, vágnak, rajzolnak síkmértani formákat. Bemozogják a földre rajzolt alakzatokat (kör, négyszög, háromszög stb.).

Összehasonlítanak, szétválogatnak, megnevezett tulajdonságok vagy saját szempontok szerint (halmazok, részhalmazok képzése).

Kiválasztanak tapintás, látás, hallás, körbeírás alapján tárgyakat.

Mennyiségi tulajdonságok, térbeli kiterjedések alapján sorberendezést végeznek (sorszámok).

A számfogalom megalapozása érdekében összemérnek, párosítanak, mennyiségekkel, halmazokkal (becslés, számlálás). Méréseket végeznek különböző egységekkel (magasság, hosszúság, tömeg, űrtartalom, mennyiség, terület, szélesség, vastagság, bőség).

Tükör előtt mozognak, tükörrel tevékenykednek, tapasztalatot szereznek a szimmetria körében.

Síkbeli és térbeli alkotásokat, építményeket másolnak le, illetve önállóan alkotnak.

Ritmikus sorokat hoznak létre térben és síkban, önállóan, illetve szabály alapján.

Tevékenykedés közben tájékozódnak a síkban ábrázolt világban (zárt, nyitott vonalak, labirintus) és a térben (testtudat, irányok, névutók).

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén

A gyerekek általában képessé válnak arra, hogy az óvodapedagógus kérdéseit, gondolatát megértsék, kövessék.

Matematikai jellegű helyzetről, problémáról saját gondolataikat szabadon is elmondják, egymás állításainak igazságát megítéljék, megbeszéljék, esetenként javítsák saját tévedéseiket. Általában szívesen vállalkoznak a felvetett, vagy felismert problémák megoldására.

Képesek megnevezett tulajdonságok szerinti válogatásra, sorba rendezésre, saját szempontú válogatás, sorba rendezés végzésére. Összehasonlításaikat szóban is kifejezik és mások megállapításainak igazságát megítélik.

Értik és helyesen használják az év során szereplő mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban az összehasonlítást kifejező szavakat.

Magasság és hosszúság jellegű mennyiségeket önállóan is össze tudnak mérni. Az összemérés alapján helyes megállapítást tudnak tenni. Részt tudnak venni más mennyiségek összemérésében, alkalmi egységgel való mérésben.

Össze tudnak mérni két halmazt párosítással (legalább 10-ig), az elemek különféle színe, nagysága, elrendezése esetén is.

Elő tudnak állítani különféle elrendezéssel, bontással ugyanannyit, többet, kevesebbet.

Tárgyakat meg tudnak számlálni legalább 10-ig.

Tudnak mesélni tevékenységről, történésekről, képről, egyszerű darabszámmal kapcsolatos történetekről, az elmondott történetet eljátszással, kirakással, rajzzal meg tudják jeleníteni.

Építéseik, síkbeli alkotásaik legfőbb eredménye továbbra is a szemléletfejlődés: azonosítani tudnak különféle helyzetükben is egyező alakú tárgyakat, síkbeli alakzatokat.

Másolással képesek megépíteni a mintával megegyező elemekből és színben nagyságban eltérő elemekből is kirakni térbeli és síkbeli alakzatokat.

Képesek különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni, egyes egyszerűbb tulajdonságokat meg is nevezni.

A tükörrel való tevékenységük tapasztalat- és élményszerzésre szolgál: általában kettő, négy elemből álló alakzat tükörképét zsebtükör mögött meg tudják építeni.

A térben való tájékozódásban elérhető a jobbra, balra irányok és állások megkülönböztetése, értik és követni tudják az irányokat, ill. helyeket kifejező névutókat (pl. alá, fölé, közé, alatt, fölött). A síkban megszokott megegyezést megértik (mit értünk a vízszintes síkban az alatt, fölött szavakon).

9.3. Testnevelés

A mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. Az óvodáskor a természetes hely-helyzetváltoztató, és finommotoros-mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ebben az életkorban a gyermek leginkább a mozgás által szerez információt környezetéről, ezáltal gazdagodnak tapasztalatai, a mozgás hozzájárul az egészséges életvitel kialakulásához. A mozgás sokoldalú tevékenység, feladatrendszere az egész óvodai életet átszövi. Jelen van a szabad játékban, a kötelező testnevelés foglalkozásokon. A mozgásfejlesztés, az aktív nagymozgásoktól kezdve a finommotoros manipulációig mindent magába foglal, kedvezően befolyásolja az értelmi és szociális képességek alakulását.

A mozgásos tevékenységek, játékok, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hat a kondicionális képességekre, a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulására, kiegészítik a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatásait.

Célunk

A harmonikus összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.

A gyermekek pszichomotoros készségeinek, képességeinek kialakítása, fejlesztése.

Az iskolai életmód megkezdéséhez szükséges testi és fizikai erőnlét, a megfelelő koordinált mozgás és finommotoros készség elérése.

A mozgás, a sport iránti szeretet megalapozása.

Nevelési feladataink

A természetes mozgáskedv megőrzése, a mozgás megszerettetése, a mozgásigény kielégítése.

A mozgáskultúra megalapozása

Egészséges életvitel elősegítése, mozgástapasztalatok bővítése, a mozgáskészségek alakítása.

Testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése, a szervezet edzése.

A mozgáson keresztül az értelmi struktúrák fejlesztése /érzékelés, észlelés, figyelem, gondolkodás, emlékezet/.

Motoros képességek fejlesztése, mozgásjártasságok, készségek kialakítása.

Környezeti nevelés a testséma alakítása során.

Szociális fejlesztés az együtt végzett tevékenységek által.

Gyermeki tevékenységek

Mindennapos testnevelés

Minden korcsoportban naponta 10-15 perces időtartammal szervezzük meg, lehetőség szerint a jó levegőn a szabadban. Anyagát a mozgásos játékok adják, kiegészülve a láb és tartásjavító gyakorlatokkal, gimnasztika alkalmazásával, természetes mozdulatokkal.

Szabadjáték

Az óvodai nevelés során az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani a a-spontán- mozgásos tevékenységekre. Törekedni kell a fejlesztő hatással bíró kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására. Ezekben mindenki játszhat, senki nem esik ki végleg. Nincs győztes vagy vesztes, a játéktevékenység és a mozgásöröm áll a fókuszban, nem a teljesítmény vagy az eredmény.

Kötelező testnevelés foglalkozás

A sokszínű, változatos örömteli és érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formák, játékok azt a légkört, tanulási környezetet jelentik, amelyeket a kötelező mozgásos tevékenységekben is figyelembe kell venni. Kötelező testnevelés foglalkozást hetente 1x tartunk.

A dominancia elvei:

A 3-4 évesek testnevelési anyaga nagyrészt a természetes mozgásokat tartalmazza. Ennél a korosztálynál a nagymozgások fejlesztése, valamint a testrészek ismerete, a tárgyhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlása, a test személyi zónájának alakítása kiemelt feladat.

4-5 éves korban nagyobb szerepet kap a tér mozgásos megismerése. Előtérbe kerül az egyensúlyérzék, a szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése.

6-7 éveseknél az észlelés fejlesztésén túl a legcélzottabb a finommotorika fejlesztése, az oldaliság tanítása.

Az óvodapedagógus feladatai

Biztosítson lehetőséget a gyermeknek a szabad levegőn való tartózkodásra minél hosszabb időtartamon keresztül.

Tegye lehetővé a játék- és mozgásigény természetes gyakorlatokkal és játékokkal történő kielégítését.

Biztosítson változatos eszközöket, megfelelő helyszíneket a változatos mozgásgyakorláshoz, ötleteivel gyarapítsa a kézi szerek skáláját, hozzon létre sokféle eszközkombinációt.

Fejlessze a fizikai állóképességet, a fizikai aktivitáson keresztül készítse elő a szellemi aktivitást, illetőleg a mozgásos feladatok sikeres megoldása eredményeként növelje az önértékelést és az önbizalmat.

Fejlessze a nagy és finommozgásokat és a fizikális erőnlétet: egyensúlyérzéket, szem- kéz-, szem-láb koordinációt, ritmikus tevékenységgel a ritmusérzéket.

Ügyeljen a testséma fejlesztésére: testrészek ismeretére, test koordinációjának alakítására, test fogalom kialakítására, a kezesség (lateralitás fejlesztésére), dominanciák erősítésére.

Gyakoroltassa a vizuális és auditív észlelést fejlesztő, alapozó mozgásokat.

Törekedjen a problémamegoldások erősítésére mozgásos tevékenységgel elvégzett feladatmegoldásokkal.

Törekedjen arra, hogy a gyerekek jó közérzettel, jó hangulatban vegyenek részt a mozgásos feladatokban.

Biztosítson az óvodapedagógus a csoportszobában mozgásra inspiráló eszközöket.

Tanítson a gyermeknek sok mozgásos játékot, régi népi játékokat.

Fogadtassa el a speciális segédeszközök használatát

Építse a különböző mozgások elsajátításának folyamatát a gyerek mozgástapasztalatára, játékos kedvére. Tartsa szem előtt, hogy a testnevelés legértékesebb anyagai a játékok, mert nem csak a mozgások kombinációira adnak alkalmat, hanem új meg új tapasztalatok szerzésére is.

Az óvodai testnevelés feladatainak teljesítésére a testnevelés két formáját használhatja fel: a naponta szervezett, úgynevezett mindennapi frissítő testnevelést és a heti egy testnevelési foglalkozást. A mozgásos tevékenységeket kísérje pozitív megerősítéssel.

Tanítsa meg a mozgás során betartandó szükséges és elégséges szabályokat.

Az egész nap során biztosítson megfelelő helyet és eszközöket a mozgásos tevékenységre mind a csoportszobában, mind az udvaron.

Az eszközök kiválasztásánál igazodjon a gyermekek fejlettségi szintjéhez.

Segítse elő, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek legmegfelelőbb mozgásos feladatot.

Tudatosan tervezze havonkénti lebontásban a gyermekek mozgásának fejlesztését.

A mozgásos anyaghoz természetes módon igazítsa a fejlesztési feladatokat.

Tartsa szem előtt az egészség megőrzését, megóvását.

Használjon erőgyűjtő és erőfejlesztő módszereket a természetes testtartás megtartására

Ösztönözze a gyermekeket az esztétikus, pontos mozgásra.

A fizikai aktivitás erősítésével hívja elő a szellemi aktivitást.

Építsen a spontán érzelmi motivációra.

A SNI gyermekek esetében bővítse a kompenzációs lehetőségek körét, a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működését célozva.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén

Az óvodáskor végére a gyermekek teste arányosan fejlett, teherbíró, eljutnak az első alakváltozáshoz.

Mozgásuk összerendezett, a megtanult mozgások végrehajtása pontosabb, ritmikusabb, esztétikusabb.

Képesek a mozgások kombinációjára és különböző helyzetekben való végrehajtására.

Kialakul a helyzetváltoztatás érzékelése, fejlett a térbeli tájékozódás képessége.

Mozgásukat, viselkedésüket, testi szükségleteik kielégítését szándékosan irányítani képesek.

Biztosan ismerik testrészeiket, magabiztosak az oldaliság tekintetében.

Finommotorikájuk fejlett, kézizomzatuk erős.

Cselekvőképességük gyors, mozgásban kitartóak.

Képesek végrehajtani a verbális utasításokat különböző tornagyakorlatok végzésekor.

Egyéni, csoportos, sor és váltó versenyeket játszanak a szabályok pontos betartásával.

9.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, a festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka, mint az ábrázolás különböző fajtái, a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán biztosítson teret, lehetőséget. Maga a tevékenység - s ennek öröme - a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására. Az ábrázolást, mint szabad alkotást az önkifejezés eszközének tekintjük. Sokféle tevékenység sorolható ide a firkálástól a rajzon át a festésig, a bábkészítéstől kezdve a legkülönbözőbb anyagok felhasználásával barkácsolt eszközökig minden. Az óvodai művészeti alkotásoknak legjobb modellje a család, a természet változása, állandó megújulása, a növény és állatvilág. A természet és a belőle építkező mozgás, képalkotás, zene olyan maradandó élmény a gyermek számára, amelyből élete végéig táplálkozhat.

A tevékenységek az óvodapedagógus által biztosított feltételekkel, az egyéni fejlettségekhez és képességekhez igazodva segítik a képi - plasztikai kifejezőképesség komponáló - térbeli tájékozódó - és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermek tér - forma és szín képzeteinek gazdagodását, képi gondolkodásának fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

A nevelés célja

A gyermekek élmény és fantáziavilágának képi, téri szabad önkifejezése. A gyermekek térforma-szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

Az óvodapedagógus feladatai

Biztosítsa a zavartalan és sokrétű tevékenykedés külső feltételei.

Segítse a gyermek téri, formai és színképzetének gazdagodását, esztétikai érzékének alakulását.

Segítse a gyermek látási, tapintási, mozgási érzékelésének összerendeződését, a vizuális élmények teljesebb átélését.

Segítse elő a természet szépségeire, színeire, formáira való rácsodálkozással a művészeti alkotások, épületek, népi alkotások nézegetésével a szépség iránti vonzódás alakulását.

Biztosítson sokféle eszközt és anyagot, ismertesse meg a gyermekeket a különböző technikákkal, keltse fel a gyermekekben a tevékenység vágyát.

Változatos technika használatával lehetőség biztosítása a differenciálásra, a gyermeki öndifferenciálásra.

Erősítse az eszközhasználat pontosságát, az eszközök tisztántartásának igényét.

Ügyeljen arra, hogy az ábrázolás eszközeivel balesetmentesen bánjanak.

Segítse elő, hogy a szülők is adjanak gyermeküknek lehetőséget az otthoni ábrázolásra.

Teremtse meg a szabadidős, illetve kötött ábrázolás hangulati, tárgyi és eszköz béli feltételeit, a minden gyermek fejlődését belülről segítő motiválást.

Használja ki egész évben az udvari lehetőségeket, a spontán helyzeteket.

Legyen igényes a környezet formálásában, törekedjék a természetes, jó minőségű anyagok használatára.

Biztosítsa, ismertesse az esztétikus tárgyi környezetet.

A csoportszoba díszítésében mértéktartó legyen.

Gyűjtse, és időnként elemezze a gyermek rajzokat.

A SNI – s gyermeknél fogyatékosságuk figyelembe vételével erősítse az észlelő apparátust, a taktilis érzékelést és a kevésbé sérült funkciók differenciáltabb fejlesztését célozza. Külön gondot fordítva arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez.

Gyermeki tevékenységek

A gyermekek kezdetben firkálnak, majd elnevezik műveiket.

Rajzolnak, festenek élményeik, elképzeléseik alapján különböző felületekre, a rendelkezésükre bocsátott anyagokkal.

Játékaikhoz, dramatizáláshoz, bábozáshoz, ajándékozáshoz különböző tárgyakat, kiegészítőket barkácsolnak vágással, ragasztással papírból, textilből, termésből.

Gyurkálgatnak homokot, lisztgyurmát, papírt, közben megismerik az anyagok tulajdonságait, használatát.

Papírt hajtogatnak, montázst készítenek.

Képeket készítenek vágyaikról, gondolataikról változatos technikákkal: fonal, nyomat, mozaik, viaszkarcolás, a festés és rajzolás mellett.

Terméseket gyűjtenek, kavicsokat válogatnak, ezekkel díszítenek felületeket.

Megismerkednek néhány új technikával, mint pl. a batikolás, gipszöntés, textilfestés, só gyurmázás, kollázs készítés.

Megismerkednek néhány népi kismesterséggel. Egyszerűbb formában szőnek, fonnak, agyagoznak, tojást festenek, mézeskalácsot készítenek.

Rakosgatnak, építenek saját elképzelés alapján különböző anyagok felhasználásával.

A szabadban homokoznak, nagy felületre rajzolnak krétával, kavicsokat rakosgatnak, köveket festenek, virágból láncot fűznek.

A fejlődés jellemzői 5-7 éves korra

Örömmel, saját kezdeményezésükre is ábrázolnak.

Kommunikációjukban bátran használják az ábrázolás eszközeit.

Tevékenyen részt vesznek az őket körülvevő tér, valamint a térbeli makettek berendezésében.

Képalakításban egyéni módon jelezni tudják az elemi térviszonylatokat. Élményeik elképzeléseik, képzeteik megjelenítésében többnyire biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit.

Színhasználatukban érvényesítik kedvenc színeiket. Képesek rávezetéssel észrevenni a környezet, a műalkotások és saját munkáik színhangulatát.

Formaábrázolások változatos, többnyire képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat, emberábrázolásaikban megjelennek a részformák, próbálkoznak a legegyszerűbb mozgások jelzésével is.

A közös munkák értékelése során saját műveikkel és a műalkotásokkal kapcsolatban szóbeli véleményt nyilvánítanak.

Tudnak formákat mintázni elképzeléseik alapján és megfigyeléseik felhasználásával.

Önállóan és csoportmunkában is készítenek egyszerű játékokat, kellékeket, modelleket, maketteket. Fokozott önállósággal tudják alkalmazni a megismert technikákat. Önállóan készítenek tárgyakat, az óvodapedagógus irányításával képesek az anyagszerűségre törekvés szabályait betartani.

Ismerik a népi kézműves technikák alapjait (szövés, fonás, agyagozás), kis segítséggel alkalmazzák is azokat.

Kezdenek érdeklődni az érdekes, szokatlan dolgok iránt. Elmondják véleményüket az óvodai környezetről, szívesen vesznek részt annak szépítésében. Időnként felszólítás nélkül is észreveszik a tennivalókat.

Késztetést éreznek arra, hogy figyelmüket összpontosítsák, technikai tudásukat aktivizálják.

9.5.Mese-vers

Az érzelmi biztonság megadásának, s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és a szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket adnak. A magyar gyermekköltészet a népi, dajkai hagyományok gazdag és sok alkalmat, jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel - tájékoztatja a gyermeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyairól, a lehetséges, és megfelelő viselkedési formákról.

A mese életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megjelenítő, átlelkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal nem elvezet a mélyebb értelemben vett pszichikus realitástól és a külvilágra irányított megismerési törekvésektől, hanem ráébreszt ezekre.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A gyermek saját vers és mesealkotása, annak mozgással vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiénéjének elmaradhatatlan eleme.

Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van. A mese a gyermek számára maga a csoda. Pihentet, szórakoztat, táplálja a képzeletet, segít az élmények feldolgozásában. A mese gerincét a népmesék adják, de az igényes modern, kortárs és klasszikus mesék is helyet kapnak az anyaggyűjtésben. Fontosnak tartjuk, hogy a mesét többször meghallgatva, különböző módszerekkel, eszközökkel dolgozzuk fel, mert az erősíti a gyermekekben a mese pozitív személyiségfejlesztő hatását.

A nap folyamán többször, de legalább két alkalommal mesélünk a gyerekeknek. Lehetőséget teremtünk az önálló szöveg és mesemondásra. A meséket általában fejből mondjuk, különböző eszközök segítségével színesítjük előadásunkat. Az előadásunk összhangban van metakommunikációs jelzéseinkkel. Törekszünk arra, hogy verselésünk, mesélésünk esztétikai élményt nyújtson a gyermekeknek, hasson érzelmeikre, fantáziájukat kibontakoztassa.

A vers és mese mellett fontos szerep jut a bábozásnak és a dramatikus játékoknak. A közös játékokba a személyiségfejlesztéshez a drámapedagógia eszközeit is felhasználjuk. A megfelelő eredmény eléréséhez azonban elengedhetetlenül fontos, a nyugodt légkör, a jól kialakított szokásrendszer, melynek megteremtése már kiscsoporttól feladatunk.

A nevelés célja

A nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetése, az irodalmi nevelés által.

A gyermekek pozitív személyiségjegyeinek, kulturális anyanyelvüknek, ízlésviláguknak megalapozása változatos és igényes irodalmi élmények nyújtásával, a népi kultúra felhasználásával.

Az óvodapedagógus feladatai

Az óvodapedagógus elsődleges feladata az élménynyújtás.

Biztosítsa az érzelmi biztonságot nyújtó, nyugodt légkört. Alakítson ki állandó mesélő helyet.

Keltse fel a mese és a vers iránti érdeklődést!

Ismerje meg a család mesélési szokásait, beszéljen a szülőknek a mese és a vers fontosságáról.

Teremtse meg a mindennapos mesélés lehetőségeit (hely, idő, szokásrend) a pihenés előtti rendszeres meséléshez is!

A kiválasztott irodalmi alkotások nyújtotta érzelmeket természetes viselkedési módjával közvetítse.

Az irodalmi anyagot úgy válassza ki, hogy nyelvileg tiszta, esztétikailag értékes mesét, verset halljanak a gyerekek, melyek fejlesztik erkölcsi ítéleteit, magatartását.

Mese és versmondás alkalmával építsen a spontán adódó helyzetekre, a kedvező körülmények kivárására.

Éljen a komplexitás lehetőségével. Érje el, hogy a gyermekből, mint „befogadóból" a későbbiekben „előadó" váljék, teremtse meg ennek a megfelelő hely és eszköz feltételeit (ruhadarabok, fejdíszek, bábok).

Fejlessze a gyermeknek mind az aktív, mind a passzív szókincsét, kifejezőkészségét, bővítse ismeretanyagát.

Alkalmazzon minél több mozgással kísérhető verset, mondókát.

Alkalmazza a néphagyományhoz kapcsolódó irodalmi anyagot.

Ismertesse meg a népmesék sajátos nyelvezetét, s ezáltal bővítse szókincsüket, használja a tájnyelvet.

Igaz történetekkel, elbeszélésekkel, szólásokkal, közmondásokkal, csúfolókkal, találós kérdésekkel ismertesse meg a gyermeket.

Szervezzen könyvtárlátogatást.

Biztosítson a gyermek számára könyveket és szoktassa a helyes használatára.

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése versekkel, mesékkel, bábozással, dramatikus játékokkal.

A SNI gyermekek nevelése irodalmi élményekbe ágyazott fejlesztéssel.

3-4 éves korban főként különböző ölbeli játékokat, lovagoltatókat játszunk. Ezek nagy örömet szereznek a gyermekeknek, oldják az óvodába lépés feszültségét, segítik az óvodapedagógus – gyermek közötti szeretetteljes érzelmi kötődés kialakulását. A „mondóka játékokon" kívül egyszerűbb népi rigmusokat, dajka rímeket, rövid versikéket szituációban mondogatunk nekik. A mesék közül olyanokat választunk, melyeknek cselekménye egyszerű, érthető, pozitív érzelmeket, a biztonságot, a jót sugallják. A meséket, mondókákat sokat ismételjük.

4 – 5 éves korban népi mondókákat, névcsúfolókat, hangutánzó mondókákat, tréfás verseket, halandzsa szövegű kiolvasókat válogatunk, melyek ritmusosak, és könnyen megjegyezhetőek. A vidámságot és a humort fontosnak tartjuk, ebben a korban a gyermekek ezt már megértik. Az egyszerűbb állatmeséket fokozatosan váltják fel a népmesék, egyszerűbb népszokások dramatizálása. Egyre több csodás elemet tartalmazó rövidebb tündérmesét mondunk nekik. A csoda ebben a korban kezd igazán izgalmassá válni. Rövid csalimeséket is mondunk, találós kérdésekkel csiszoljuk gondolkodásukat.

5-7 éves korban versanyagunk a különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal gazdagodik. Megerősítjük a néphagyomány-ápolást, és a természet szeretetét. Megismerkedünk a nagy magyar költők gyermekeknek szánt, érzelmeire ható szép, lírai verseivel, a magyar népmesekincs legszebb darabjaival, korunk íróinak elbeszéléseivel, verses meséivel, a magyarság történetét feldolgozó mondavilág elemeivel, meséivel stb.

Gyermeki tevékenységek

Mondókázik, versel kedve szerint és az óvodapedagógussal.

A hallott meséket eljátssza, bábozza, dramatizálja.

A mesékhez bábokat, kiegészítőket készít felnőtt segítségével.

Ábrázolja kedvenc hőseit, érzéseit.

Szívesen nézeget meséskönyveket, esetleg mesél a képekről.

Játékában alkalmazza a tréfás mondókákat.

Bábozás közben kitárulkozik, szorongásai oldódnak.

Bábozásban megjeleníti élményeit, közösségeket hoz létre, amely segíti az összetartozás élményét.

Részt vesz dramatikus játékokban.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek, játék közben odaillő szövegeket, rigmusokat mondogat.

Az elhangzott vers, mondóka, mese ismétlését kéri.

8 verset megjegyez, 15-20 verset meghallgat az év folyamán.

Hangzás, hangulat, érzelem egységében kezdi felfogni a hallott verset, mesét.

Megszilárdul a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokása, a figyelem fenntartása.

Csendben végig hallgatja a mesét, tekintetén látszik a belső képzeleti kép.

A folytatásos mesék szálait össze tudja kötni.

Az ismert mesei motívumok bábozása, dramatizálása, rajzolása kedvelt szórakozásai közé tartozik.

Vigyáz a könyvek épségére.

A szereplők érdekes szólásait, furcsa hangzású nevét megjegyzi, játékában használja.

9.6.Ének-zene, énekes játékok

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az éneklés, a zenélés felkelti a gyermekek zenei érdeklődését, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, tovább élését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását. A felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik.
A dalos játékok közös éneklése fejleszti a zenei készségeket /ritmusérzék, hallás, éneklési készség/ és formálják a gyermek nyelvérzékét. Helyesebb lesz beszéde, kiejtése, hanglejtése. A dalos játékokhoz kapcsolódó mozgásformák és tánc során fejlődik mozgáskészsége, testséma ismerete, térérzékelése, vizuális memóriája. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek és zenei kreativitásának alakításában.

A nevelés célja

A zenei készségek, a zene befogadáshoz szükséges képesség fejlesztése, valamint zenét értő és szerető egészséges, boldog emberré nevelés.

Az óvodapedagógus feladatai

Az óvodapedagógus juttassa a gyermekeket az énekléssel és zenehallgatással élményekhez, keltse fel zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat.

Hangolja össze a dalanyagot a zenei nevelési feladattal.

Ismertesse meg a gyermekekkel a gyermekdalokat, dalos játékokat, szoktassa a gyermekeket tiszta éneklésre.

Fejlessze a gyermekek zenei hallását, ritmus érzékét, harmonikus, szép mozgását.

Tanítson a gyermekeknek táncos mozgásokat, néptánc-elemeket.

Dalos játék, tánc során fejlessze a nagymozgásokat, az egyensúlyérzékelést.

A téri helyzetek, téri irányok mozgásos megélésével fejlessze a térészlelést.

Ismertesse meg a gyermekeket egyszerű hangszerekkel.

Az óvodapedagógus önmaga zenei kulturáltságát is fejlessze, kutasson új zenei,- még nem tanított alkotások után.

Alapozza meg a gyermekek komolyzenei igényét is.

Gyermeki tevékenységek

Népi dalos játékokat játszanak, ritmikus mondókákat mondanak, szabadon és alkalomszerűen a nap bármely szakában, jókedvvel és érzelmi gazdagsággal.

Önállóan, tisztán énekelnek, zenét hallgatnak.

Érzékeltetik az egyenletes lüktetést, ritmust tapsolnak.

Egyszerű néptánc-mozdulatokat, együttes mozgásformákat végeznek, eleinte az óvodapedagógus irányításával, később önállóan is.

Megismerik és játékukban is használják az egyszerű hangszereket /dob, cintányér, háromszög/.

Szívesen hallgatják az óvodapedagógus énekes és hangszeres előadását.

Játszanak a hangjukkal: halkan-hangosan, mélyen-magasan énekelnek, mondókáznak.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén

A gyermekek a dalokat tisztán, szép szövegkiejtéssel éneklik. 10 dalt biztonsággal énekelnek csoportosan és egyénileg is. A dalokat önállóan is el tudják kezdeni.

A mondókákat a magyar beszéd ritmusa szerint mondják. Felismerik a magas - mély éneklés közötti különbségeket, maguk is tudnak így énekelni, dalt kezdeni.

Ismerik a halk-hangos közti különbséget, tudnak halkan - hangosan énekelni, tapsolni, beszélni.

Képesek a dallam- motívum bújtatására.

Megfelelően használják az ütő hangszereket.

Érzik a ritmus és az egyenletes lüktetés különbségét, ritmusmotívumokat visszatapsolnak.

Az egyszerű, játékos, táncos mozgásokat motívumnyi ismétlődő szakaszokkal szépen megformálják. Változatos mozgáskombinációkat hajtanak végre. A mozgás során a teret maguk körül kihasználják, bemozogják.

Képesek dallam, ritmus, és mozgás improvizálására.

Figyelmesen hallgatják a bemutatott élőzenét és hangszeres játékot.

9.7.Ünnepek, hagyományok

Az óvodai élet ünnepei, helyi hagyományai, szokásai, a közös tevékenység, a közös készülődés, a várakozás öröme, élményt és érzelmi átélést, feltöltődést jelent a gyermekek számára. Növeli az összetartozás érzését, erősíti a közösséghez való tartozás élményének kialakulását. Szervezésében a gyermekek is aktívan részt vesznek, közösen díszítik a termet, ajándékot készítenek. A gyermekek átélik az örömszerzés örömét. Az ünnep, az ünneplés az óvoda mindennapjaiból kiemelkedve, eltérő szokásrendben zajlik. „Ez a nap más, mint a többi." Az ünnepek kiemelik az ünnep résztvevőit a hétköznapokból.

Az ünneplés pedagógiai szempontból kiemelt lehetőséget kínál a gyermeki személyiség fejlesztésére - a pozitív életérzés elmélyítésére. Megismerik a nemzeti, családi, tárgyi kultúra értékeit, megtanulják ezek szeretetét, védelmét. Az ünnepek gazdag lehetőséget kínálnak a keresztény kulturális értékek megismerésére, erősítésére.

Ünnepeink

- Az óvodai élet hagyományos ünnepei
- Néphagyományokhoz kapcsolódó ünnepek
- Nemzeti ünnepeink és egyéb ünnepek
- Helyi szokásokhoz kapcsolódó ünnepek
- Időszakos ünnepek, melyek adott alkalomhoz kapcsolódnak.

Eseményeink

Olyan óvodai programokat tartalmaznak, amelyek előre nem tervezhetők ugyan, de a gyermek óvodai életét színesítik, gazdagítják. Ide tartoznak az esetenként megtartott bábszínházi előadások megtekintése, valamint más együttesek műsorán való részvétel, ezen kívül a népi hagyományok köréből ismert „jeles napok" megtartása.

Óvodánk és a család közös programjai

Az óvoda nyitottabbá tétele, valamint a család-óvoda kapcsolatának erősítése érdekében a hagyományos ünnepeink nagy részét a szülőkkel közösen szervezzük meg, építve aktív részvételükre. A nevelési év végén közös családi napot tartunk lezárva az előző évet.

10. ESÉLYEGYENLŐSÉG BIZTOSÍTÁSA

Az esélyegyenlőség és a másság elfogadása azt az emberi jogot testesíti meg, hogy minden embert – származására, nemére, nemzetiségére, vallására, testi-lelki sérülésére, fogyatkozására tekintet nélkül – ugyanazok a jogok és lehetőségek illetik meg az életben való érvényesülés folyamatában.

Az óvodapedagógusaink alapfeladata e kérdésben a másság elfogadtatása a gyermekközösséggel. Az óvodapedagógus hangoztatott elve legyen az, hogy a fogyatkozással élő gyermek nem beteg, hanem más: más az életmódja, más a teljesítménye, több segítséget igényel. Elő kell segíteni, hogy a gyermek önállóan tudjon közlekedni (eligazodni), szükségleteit (kívánságait) jelezni, az óvodai személyzettel kommunikálni és a csoportban szokásos viselkedést megvalósítani. A befogadás megvalósításának előfeltétele az érzelmes bemutatás, a szeretetteljes elfogadó légkör, figyelmesség, segítőkészség biztosítása, mind a gyermekek, mind a felnőttek részéről.

Az integráló nevelés követelményeinek teljesítése

Az óvodai nevelésben egyre szélesebb körben valósul meg az együttnevelés (integráló nevelés) társadalmi igénye. Integráló neveléssel-oktatással a sérült életminősége javítható.

A fogyatkozással rendelkezők közül leggyakrabban beszédhibás gyermekek (dadogók, hadarók, elakadó beszédűek) ritkábban érzékszervi fogyatékosok, enyhén értelmi fogyatékosok találhatók az

óvodában nevelkedők között. Fejlesztő nevelésükhöz szakszerű segítséget a pedagógiai szakszolgálat nyújt. Az óvodapedagógus feladata az együttműködés a logopédussal, a gyógypedagógussal és a gyermek egyéni fejlesztési terve alapján a gyermek fejlesztése.

Külön csoportot képeznek a szociális hátrányú gyermekek, akiknél nem a szervezeti fogyatkozás okoz hátrányt a személyiség fejlődésében, hanem a családi, társadalmi, kulturális, anyagi háttér kedvezőtlen hatása (durva bánásmód, mélyszegénység, lakásnélküliség, kisebbségi megkülönböztetés és más hátrányos körülmény). A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai „megelőző" egészségneveléséhez szükség lehet a gyermekvédelmi szakhálózat (jogi, pedagógiai, egészségfejlesztő) segítségét kérni.

Az egészségfejlesztés nemzeti stratégiája országos feladatként tűzi ki az óvodáskorúak nevelésében:

- A mentális nehézségekkel küzdő gyermekeknek a családból az óvodai közösségbe való átmenetének segítését;
- Nemzeti identitásuk megtartása mellett az óvodai napirend (szokásrend) megismertetését, elfogadását;
- Az egészséges életvitel szabályainak gyakorlását;
- Az egészséges táplálkozási szokások alakítását;
- A közösségi viselkedéskultúrának a többségi társadalomhoz illesztését;
- Az egészséget támogató családi környezet segítő támogatását, megvalósítását;
- A szülők szemléletének, értékrendjének alakítását.

A gyermekbántalmazás és agresszió megelőzése

A gyermekvédelem a gyermek jogainak érvényesítéséhez, a szülők kötelességeinek teljesítéséhez, a veszélyeztetés megelőzéséhez nyújt jogi hátteret. A gyermek védelméről szóló törvény a gyermek jogainak védelmét, a hatósági intézkedések lebonyolítását a családra, az óvodára, a gyermekvédelmi intézményrendszerre, továbbá az egyes szakszolgálatokra és a társadalmi szervezetekre bízza. A gyermek jogainak érvényesítése elsődlegesen a családra tartozik, ebből az óvodai nevelés kompetenciakörébe a személyiség fejlesztése, a veszélyeztetettség megelőzése, a gyermekvédő szolgáltatást nyújtókkal való kapcsolat tartozik. A gyermek a veszélyeztetett helyzetét félelem, szorongás, agresszív viselkedés jeleinek kíséretében hozzátartozói köréből hozza magával az óvodai életbe. A veszélyeztetettség hátterében leggyakrabban alkoholista, kábítószer-élvező, nagydohányos, bűnöző magatartású családi háttér fedezhető fel. Ha a bántalmazott gyermeken az óvodapedagógus észreveszi a bántalmazás nyomait, intézkedhet. Az adott csoport nevelésében közreműködők bevonásával esetmegbeszélést kezdeményezhet, majd közösen feltárják a háttérben fellelhető okokat. A felderítés, az intézkedés és a tanácsadás családlátogatással, egyéni beszélgetéssel, vagy külső szakember bevonásával valósítható meg.

Az óvodapedagógus feladata

- diszkrimináció mentes óvodai légkör kialakítása,
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekek mielőbbi kiszűrése,
- a HH, HHH és a gyermekvédelemben lévő gyermekek óvodai felvételének biztosítása, valamint a szülőkkel való szorosabb és diszkrét kapcsolat kialakítása, annak érdekében, hogy bizalommal jelezzék problémájukat,
- egész napos óvodai ellátás biztosítása számukra is,

- az óvodán kívüli segítség nyújtó szervezetekkel való együttműködés,
- arra törekedni, hogy ezek a gyermekek minél kevesebbet hiányozzanak az óvodából.

11. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

Az óvodai nevelés szakasza a gyermek 3 éves korában kezdődik és addig az időpontig tart ameddig a gyermek a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi. A tankötelezettség megkezdésének feltétele a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megléte, és annak igazolása. Az óvoda, amennyiben a gyermek elérte az adott év augusztus 31 napjáig a hatodik életévét és az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget, ezt az Óvodai Szakvélemény nyomtatványon igazolja, mellyel a szülő teljesíti beíratási kötelezettségét.

Az Oktatási Hivatal dönt a 6. életévét augusztus 31-ig betöltő gyermek további óvodai neveléséről abban az esetben, ha a gyermek nem érte el az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget. Az óvoda vagy a szülő szakértői bizottsági vizsgálatot kezdeményez, ha a 6 éves gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettsége egyértelműen nem dönthető el. Az óvoda szakértői bizottsági vizsgálatot köteles kezdeményezni, ha a gyermek az adott év augusztus 31.-ig már betölti a 7. évét annak eldöntésére, maradhat-e a gyermek még egy évet óvodában. A szülő is kérheti a szakértői bizottság vizsgálatát amennyiben nem ért egyet az óvoda által kiadott Óvodai Szakvéleményben foglaltakkal. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az eredményes iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges:

- Testi érettség
- Lelki egészség
- Szociális érettség

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus, finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozódásnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának. A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama. Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, növekszik a tartalma terjedelme. A cselekvő szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek érthetően beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni. Minden szófajt használ, különböző mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán és mássalhangzókat. Végig hallgatja mások beszédét és megérti azt. Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről. Tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását. Felismeri a napszakokat, ismeri és alkalmazza a gyalogos közlekedés szabályait. Ismeri a növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét. Felismeri az öltözködés és időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait. Kialakulóban vannak azok a szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek. Elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére szociálisan is érett válnak az iskolára. A szociálisan érett gyermek, kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, a kapcsolatteremtésre, az együttműködésre. Képes egyre több szabályhoz alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését. Feladattudata kialakulóban van, s a feladatok elvégzésében egyre kreatívabb, kitartása, munkatempója, önállósága fokozódik.

A sajátos nevelési igényű gyermekek estében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait.

12. PEDAGÓGIAI ADATRÖGZÍTÉS

Intézményeinkben a pedagógiai adatrögzítés a hatályos 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 88-93§-ig által meghatározott rendelkezések alapján történik.

Az óvodánk által használt nyomtatványok:

1. A felvételi előjegyzési napló
2. A felvételi és mulasztási napló
3. Az óvodai csoportnapló
4. A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentációk /Lásd következő fejezet/
5. Óvodai törzskönyv

1.A felvételi előjegyzési napló gyermekenként tartalmazza:

- A jelentkezés sorszámát, időpontját.
- A gyermek nevét, születési helyét és idejét, állampolgárságát, lakóhelyének, tartózkodási helyének címét, anyja születéskori nevét, apja (gondviselője) nevét.
- A kijelölt óvoda megnevezését.
- Annak az óvodának a megnevezését, ahová a gyermek jelentkezését még benyújtották.
- Annak tényét, hogy a gyermek a jelentkezés időpontjában részesül-e bölcsődei vagy óvodai ellátásban.
- A szülő felvétellel, ellátással kapcsolatos igényeit.

- A felvételi elbírálásnál figyelembe vehető egyéb szempontokat.
- Az óvodavezető javaslatát.
- A felvétellel kapcsolatos döntést, annak időpontját.
- A felvétellel kapcsolatos fellebbezés időpontját és iktatószámát.
- A felvétel időpontját.

2. A felvételi és mulasztási napló:

Az óvodába felvett gyermekek nyilvántartására és mulasztásaik vezetésére szolgál. Feltüntetjük benne az óvoda nevét, OM azonosítóját, címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését.

Tartalmazza:

- A gyermek naplóbeli sorszámát, oktatási azonosító számát, nevét, születési helyét és idejét, állampolgárságát, nem magyar állampolgár esetén a tartózkodási jogcímét, a jogszerű tartózkodást megalapozó okirat számát, lakóhelyének, tartózkodási helyének címét, anyja születéskori nevét, apja vagy törvényes képviselője nevét.
- A felvétel időpontját.
- Az igazolt és igazolatlan hiányzások havi és éves összesítését.
- A szülők napközbeni telefonszámát.
- A megjegyzés rovatot.

Itt tüntetjük fel a SNI gyermekek szakvéleményét kiállító szakértői bizottság nevét, címét, a szakvélemény kiállításának időpontját és számát, valamint az elvégzett felülvizsgálatok, továbbá a következő kötelező felülvizsgálat időpontját.

A gyermeket akkor lehet a felvételi és mulasztási naplóból törölni, ha az óvodai elhelyezése megszűnt. A felvételi és mulasztási napló naprakész pontos jogszabálynak megfelelő vezetéséért a gyermekcsoport óvodapedagógusai a felelősek.

3. Az óvodai csoportnapló:

Az óvoda pedagógiai programja alapján a nevelő-oktató munka tervezésének, értékelésének dokumentálására szolgál. A gondozás, a közösségi élet az egészségfejlesztő tevékenységek megtervezése félévente történik, a szervezési részt havonta tervezzük. Az óvodai csoportnaplóba fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját és címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését, a csoport óvodapedagógusait, a megnyitás és lezárás helyét és időpontját, az óvodavezető aláírását, az óvodai körbélyegzők lenyomatát, a pedagógiai program nevét.

Tartalmazza:

- A gyermekek nevét és óvodai jelét.
- A fiúk és lányok számának összesített adatait, ezen belül megadva a három év alatti, a három-négy éves, a négy-ötéves, az öt-hatéves, a hat-hétéves gyermekek számát a SNI gyermekek számát és a bölcsődés gyermekek számát.
- A nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét.
- A napirendet, a tevékenységeket, és azok időtartamát.
- A hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó hetirendet napi bontásban.
- A nevelési feladatokat, melyeket 2 X 6 hónapra tervezünk benne a nyári élet tervével.

- A szervezési feladatokat, melyet havonta tervezünk.
- A tervezett programokat és azok időpontjait.
- A gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek, foglalkozások keretében az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységi formák tartalmi elemeit, melyet egy tanévre tervezve heti lebontásban jelenítünk meg.
- A nevelő munkára vonatkozó értékeléseket, reflexiókat.
- A hivatalos csoportlátogatásokat, a látogatás célját, időpontját, a látogató nevét és beosztását, a látogatás szempontrendszerét, az eredményét.
- Feljegyzést a csoport életéről.

13. A GYERMEKEK KÉPESSÉGEINEK, KÉSZSÉGEINEK MÉRÉSE, FEJLŐDÉSÜK NYOMON-KÖVETÉSE

Óvodánk a gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követi és írásban rögzíti. A gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatjuk fogadóórák, és egyéni beszélgetések alkalmával. Óvodánk a gyermek értelmi, beszéd, hallás, látás, mozgás és finommotoros fejlődésének eredményét évente 2x rögzíti.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentációk

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentációk a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentumok, amelyek tartalmazzák a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát, tartalmát és formáit, valamint a szűrőanyagot.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció részleteiben tartalmazza:

- A gyermek anamnézisét.
- A gyermek fejlődésének mutatóit: érzelmi-szociális, értelmi, anyanyelvi, mozgás és finommotoros fejlettségét, egyéb észrevételeket, megfigyeléseket.
- Amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatot.
- A szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket, aláírásokat.

Az óvodások mérésére évente 2x kerül sor. A mérések elvégzéséért, az eredmények rögzítéséért, a dokumentáció folyamatos vezetéséért, a szülők tájékoztatásáért a csoport óvodapedagógusai a felelősek.

14. ÓVODÁNK KAPCSOLATAI

Óvoda - család

Az óvoda nyitottabbá tétele érdekében a hagyományos ünnepeinket többségét a szülőkkel közösen szervezzük meg, építve aktív részvételükre.

A kapcsolattartás feladatai

- A kapcsolattartás legyen folyamatos, törekedjen az együttműködésre és a kölcsönös alkalmazkodásra.
- A két fél közötti kapcsolat alapja legyen a tapintat, érezze a szülő az óvodapedagógus segítő szándékát, empátiáját.
- Közös programok segítsék a kapcsolat mélyülését.
- A nyílt napok, közös ünnepek, fogadóórák, szülői értekezletek, családlátogatások segítik a minél nagyobb betekintést az óvoda és a család életébe egyaránt.
- Az óvodapedagógus minden egyes családdal külön találja meg a kapcsolatteremtés, az együttműködés, a segítés legmegfelelőbb módját.
- Mindig reálisan tájékoztassa a szülőket, tisztelve érzelmeiket.
- A szülők tájékoztatása az iskolába menő gyermekek aktuális fejlettségi szintjét, fejlődési jellemzőit, fejlesztési feladatait tartalmazó dokumentum betekintésébe való lehetőségéről.
- Indirekt hatások mellett tudatos szemléletformálás, különös tekintettel az egészségfejlesztés feladataira.
- Komplex intervenciós (beavatkozási) stratégia, cselekvési terv és gyakorlat kidolgozása, a helyi szükségletek alapján a HH és HHH gyermekek esetében.

A kapcsolattartás elve

Az óvoda a családi nevelést kiegészítve, erősítve tudja betölteni nevelő szerepét, elismerve a család elsődleges szerepét.

A szülői szervezet ellátja a szülői képviseletet, amely működési feltételeit, feladatait, az érvényes jogszabályok alapján alakítja ki.

A két fél közötti együttműködés egyenrangú nevelőtársi viszonyban valósuljon meg.

Az óvodapedagógus minden esetben éreztesse az őszinte odafordulást, empátiát addig a pontig, amíg a szülő ezt képes elfogadni.

Szükséges, hogy az óvoda minden dolgozója előítélettől mentesen tudjon közeledni minden családhoz.

A pedagógust és a nevelő – oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottat titoktartási kötelezettség terheli, a gyermekkel és családjával kapcsolatos minden olyan tényt, adatot, információt illetően, amelyről a hivatásának ellátása során szerzett tudomást.

A titoktartás határidő nélkül fennmarad, a kötelezettség kiterjed azokra is, akik részt vesznek a nevelőtestület ülésén.

A szülői szervezetbe azon szülőket érdemes bevonni, akik közvetlen kapcsolatot tudnak teremteni az óvodapedagógusokkal és szülőkkel egyaránt, partnerként tudnak együttműködni a célok elérése érdekében.

Fenntartó- Óvoda

A kapcsolattartás feladatai

A fenntartó dönt a köznevelési intézmény gazdálkodásáról, átszervezéséről, az óvodába történő jelentkezések módjáról, a felvétel időpontjáról.

Meghatározza az óvoda költségvetését, mellyel biztosítja a működés feltételeit.

Gondoskodik az óvodavezető kinevezéséről.

A kapcsolattartás elve

A fenntartó feladata az intézmény folyamatos és zavartalan működésének biztosítása, biztosítja a szakmai autonómiát, a szakmai munkáról és az elkészített helyi pedagógiai programról, beválásának ellenőrzéséről, szakértők felkérésével tájékozódik.

A kapcsolattartásban fontos az információ áramlás biztosítása, a kölcsönös tájékoztatás.

Óvoda - iskola

Településünkön évek óta nem működik általános iskola, így az iskoláskorú gyermekek a szomszédos települések iskoláiba járnak át vagy iskolabusszal, vagy a helyi járattal.

A kapcsolattartás feladatai

Az óvodapedagógusok és tanítónők közötti eszmecsere lehetőségének biztosítása.

Biztosítja az óvodapedagógusok a gyermek számára, hogy közvetlen tapasztalatokat szerezzen az iskoláról egy-egy látogatás, szervezett program alkalmával.

Kísérje figyelemmel a gyermek iskolai beilleszkedését, saját nevelőmunkájának tapasztalatait adja át.

Konzultáció óvodából iskolába érkező gyermek beilleszkedéséről, előmeneteléről.

A kapcsolattartás elve

Az óvodánk és a környező iskolák kapcsolatát a kölcsönös nyitottság és bizalom, a pedagógusok együttműködése, nevelőpartneri viszony kialakítása, a nevelőmunka összehangolása jellemezze, amely elősegíti a gyermek zökkenőmentes, zavartalan iskolába lépését.

Az óvoda és civil szervezetek kapcsolata (Újiráz Szülőfalunkért Alapítvány)

Településünkön egy civil szervezet működik, amely színesíti rendezvényeinket és munkájukkal támogatják intézményünket. Lehetőségeihez mérten, ünnepek alkalmával (Mikulás, karácsony, farsang, gyermeknap) bábelőadásokat, színi előadások szervezésével teszi színesebbé az óvodások által látogatott eseményeket, ünnepeket.

Ezek az ünnepek nagy jelentőséggel bírnak a település életében, hiszen színesebbé teszik a falusi emberek hétköznapjait. Az óvodás gyermekek az ünnep témájához kapcsolódó kis drámajátékukkal járulnak hozzá az ünnep méltó megünnepléséhez.

15. SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEK

Intézményünk megfelelő mértékben rendelkezik az óvodai nevelés feladatainak ellátásához szükséges feltételek többségével, a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendeletben meghatározott kötelező /minimális/ eszközökkel, felszerelésekkel, dokumentumokkal, szabályzatokkal, és a költségvetési előirányzatban szereplő, működéshez szükséges pénzeszközökkel. Egyedül a szükséges és előírt alkalmazotti létszám nem felel meg a törvényi előírásoknak.

Alkalmazotti közösségünk legfontosabb jellemzői

Mivel intézményünkben egy óvodapedagógus dolgozik, így nincsen nevelőtestület. Alkalmazotti közösségünk van, amely világosan megfogalmazott, közös célok és elfogadott normák alapján, maximális részvétellel végzi munkáját.

Jó munkahelyi légkörben, folyamatos, megbízható kommunikációval, a demokrácia működtetésével, összetartó közösséget alkot, s mindezek befolyásolják óvodánk nevelési eredményeit.

Az igazgatói irányítás hatékonysága az együttműködés fokával, a közösség állapotával mérhető.

Optimális feltételek, munkakörnyezet biztosítása az óvoda munkatársainak.

Alkalmazotti közösségünk bemutatása

Óvodapedagógusi státusz: 1 fő

Dajka státusz: 1 fő

Technikai dolgozó: 1 fő

Óvodapedagógusunk szakmai képzettsége alapját képezi a helyi pedagógiai programunk megvalósításának.

Óvodapedagógusunk felsőfokú óvodapedagógusi végzettséggel rendelkezi.

Az igazgató és az alkalmazottak a mindenkori érvényben lévő munkaköri leírás alapján végzik munkájukat

- pedagógiai, szakmai
- munkáltatói
- tanügyi igazgatási
- gazdálkodási
- ügyviteli
- munkavédelmi területeken.

Az elmúlt évek során, a fenntartó sikeres pályázatainak köszönhetően, az óvoda épülete kívül, belül megújult és mára már óvodásainkat, egy 21. századi igényeket kielégítő modern, esztétikusan berendezett, harmóniát árasztó környezetben tudjuk fogadni.

Az óvoda épületében, két csoportszoba, két mosdó, és egy folyosó (mely egyben öltöző is) található. A helyiségek, tágasak, természetes fénnyel jól megvilágítottak, jól felszereltek, élő növényzettel, természetes anyagokkal, harmonikus színekkel díszítettek. A csoportszobák berendezése esztétikus, barátságos, a gyermekek sokszínű tevékenységét, biztonságát, kényelmét szolgálja. A játékok minősége és mennyisége megfelelő, a 20-25 főt befogadó gyermekcsoport részére változatos, kreatív tevékenységre ösztönöz. Az egyik csoportszobát a nagyobb mozgásos tevékenységek lebonyolítására (körjátékok, torna, étkezés) tettük alkalmassá a berendezés kialakításával, még a másik csoportszoba az elmélyültebb tevékenységek (alvás, pihenés, mese, rajz) megvalósítását szolgálja.

16. GYERMEKVÉDELEM

„A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik."

Az óvodánkban gyermekvédelmi felelősök az óvoda vezetője. Az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza a Gyermekjóléti Szolgálattal való kapcsolattartás formáit és Gyermekvédelmi felelős munkaköri leírását.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség elmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény rendelkezései:

- Sajátos nevelési igényű az a gyermek: aki szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján

a) testi, érzékszervi, értelmi, beszédfogyatékos, autista, több fogyatékosság – együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető, tartós és súlyos rendellenességgel küzd –fejlesztésük gyógypedagógus fejlesztő tevékenységével valósulhat meg;

b) a megismerő funkciók vagy viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességgel küzd – fejlesztésüket nem gyógypedagógus végzettségű pedagógus is végezheti, gyógypedagógus segítő útmutatása szerint.

Óvodánk gyermekvédelmi programjának célja, feladatai:

A gyermeki személyiség teljes kibontakoztatása, a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítése.

Minden gyermeknek joga van arra, hogy egyéniségéhez optimálisan illeszkedő pedagógiai rendszerben a számára legkevésbé korlátozó és legkevésbé szegregált környezetben nevelkedjen, ez a gyermek oldaláról szükséglet, a felnőttek számára kötelesség.

Az esélyegyenlőtlenség csökkentése mellett kiemelt feladat az előítéletek kialakulásának megelőzése.

A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – különleges védelem illeti meg.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége s ebben óvodánk kiegészítő szerepet játszik.

Az óvodánk egyik alapelve, hogy biztosítsa az egyenlő bánásmód elvének, és az esélyegyenlőségnek mindenkire kiterjedő megvalósulását.

Fokozott figyelemmel kísérjük a HH, a HHH, és veszélyeztetett gyermek szociális problémáit, gyermekvédelmi felelős rendszeresen kapcsolatot tart a család- és gyermekvédelmi szervekkel, a védőnővel, házi orvossal.

Gyermekvédelem alapjai

1. Hátrányos helyzetű gyermek

- Alapvető szükségleteik kielégítésének lehetőségei korlátozottak.
- Családja, a szűkebb társadalmi környezethez az átlagoshoz képest negatív eltérést mutat.
- Normálisan fejlett, fiziológiailag nem sérült.
- A szülők rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülnek.

2. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

- Védelembe vett illetőleg rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult.
- Törvényes felügyeletet ellátó szülője illetve szülei legfeljebb az iskola 8. évfolyamán folytatott tanulmányaikat fejezték be sikeresen.

Segítésük: támogatással, sikerélményhez juttatással, lehetőség szerint társadalmi integrációval programokba, rendezvényekbe való bevonással.

Kötelező óvoda felvétel:

A Nemzeti Köznevelési törvény értelmében a kötelező felvételt biztosító óvoda nem tagadhatja meg a HHH gyermek felvételét, ha a gyermek 3. életévét betöltötte.

3. Veszélyeztetett gyermek

- Testi, lelki értelmi, erkölcsi fejlődését a szülő és a családi környezet nem biztosítja,
- A szülő viselkedésével veszélybe sodorja gyermeke testi-lelki jóllétét.
- A szülő által nyújtott családi közegben egészségre ártalmas szerek fogyasztása feltételezhető.
- Felmerül a gyermek bántalmazás vélelme a családban

Segítésük: szakemberek által nyújtott támogatás, fejlődési lehetőségek nyújtása, anyagi segítség, szerető érzelmi légkör biztosítása.

Hivatalos pártfogók kijelöltetése a GYÁM hatóság által

Átmeneti gondozásba vétel kezdeményezése

Feladataink

Rendszeresen felmérjük a HH, HHH, veszélyeztetett gyermekeket (családokat), és szükség esetén intézkedési tervet készítünk.

A gyermek a nevelőtől nagyobb figyelmet kapjon.

Szülői értekezletek, fogadó órák, családlátogatások, közösségi életbe bevonása.

A család és nevelő jó, bizalmas kapcsolatának megteremtése, hogy a szülő és a nevelő is elmondhassa az észlelt problémákat.

Meg kell győzni a szülőt a helytelen nevelési módszerének elhagyásáról.

Támogatásokról felvilágosítást adni, segíteni.

Szükség esetén a gyermeket egyéni bánásmódban részesíteni, szorosan együttműködni a gyermekvédelmi felelőssel és a Gyermekjóléti szolgálattal.

A gyermekvédelem elsődleges meghatározó szerepe a prevenció. A jelentősége, hogy biztosítja a gyermek testi, lelki, szellemi, erkölcsi fejlődésének feltételeit, megteremti a lehetőséget a nem megfelelő családi környezetben élő gyermekeket veszélyeztető okok, ill. ezekből eredő káros hatások megszüntetésére. A veszélyeztető tényezők ritkán jelentkeznek váratlan és súlyos formában, ezért van jelentősége a kellő időben történő beavatkozásnak.

Legfontosabb feladatunk a felderítés, jelzés, nyilvántartás. Óvodánk érdeke a folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel, szülők felé tanácsok, javaslatok adása nem bántó és nem sértő módon.

Minden tanév kezdetén felmérjük gyermekeink családi helyzetét, megvizsgáljuk az egészségügyi vagy szociális veszélyeztetettség okait.

Nyilvántartásba vesszük az intézménybe járó hátrányos helyzetű, illetve veszélyeztetett gyermekeket.

Kapcsolatot tartunk a Gyermekjóléti Szolgálattal, valamint a Pedagógiai Szakszolgálattal.

Közreműködünk a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetésében.

Tájékoztatást nyújtunk arról, kit lehet megkeresni gyermekvédelmi problémákkal kapcsolatban.

Felvilágosítást adunk az igénybe vehető segélyekről, térítési díjkedvezményről.

17. TÖRVÉNYI HÁTTÉR

2011 évi CXC törvény a Nemzeti Köznevelésről

20/2012 (VIII.31) EMMI rendelet

363/2012 rendelet: Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja

2003.évi CXXV. törvény az Egyenlő bánásmódról és az Esélyegyenlőségről

1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

A Kormány 277/1997.(XII.22.) Kormányrendelete a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről.